

KONCEPCJA KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU HISTORIA
PROWADZONYM W INSTYTUCIE HISTORII
AKADEMII POMORSKIEJ W SŁUPSKU

1. Historia i stan aktualny kształcenia na kierunku

Kształcenie na kierunku Historia rozpoczęło się wraz z powstaniem Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w czerwcu 1969 r. jako uczelni pedagogicznej (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 1969 r.) na bazie powstałego w 1957 r. Studium Nauczycielskiego, przekształconego w 1974 r. w Wyższą Szkołę Pedagogiczną. W 2000 r. Wyższą Szkołę Pedagogiczną przekształcono w Pomorską Akademię Pedagogiczną, a w 2006 r. nadano Uczelni obecną nazwę. Instytut Historii (dalej: IH; do października 2019 r. Instytut Historii i Politologii) wchodził w skład dawnego Wydziału Filologiczno-Historycznego, a obecnie funkcjonuje jako samodzielna jednostka organizacyjna. W pierwszym roku działalności kierunku (1969) naborem objęto 30 słuchaczy. Jednostka powstała pierwotnie jako Zakład Historii, który w następnych latach ulegał przemianom organizacyjnym, tworząc samodzielny Instytut, który do chwili obecnej wypromował 2936 absolwentów.

Studenci kierunku Historia mogą wybierać łącznie spośród 7 ścieżek – 3 realizowanych w ramach studiów pierwszego stopnia (SPS) i 4 w ramach studiów drugiego stopnia (SDS). Na SPS

oferta obejmuje obecnie następujące ścieżki: nauczycielska, *public history*: historia w przestrzeni medialnej, archiwistyka i historia Pomorza. Na SDS studenci mogą kontynuować studia na ścieżkach: historia nauczycielska, archiwistyka i historia Pomorza, popularyzacja historii (*public history*), dyplomacja i polityka zagraniczna.

2. Ogólna charakterystyka kierunku studiów

Ogólna charakterystyka kierunku studiów pierwszego stopnia:

2.1. Nazwa kierunku studiów – **historia**

2.2. Poziom studiów – **studia I stopnia**

2.3. Profil **ogólnoakademicki**

2.4. Forma studiów - **stacjonarne**

Liczba semestrów – **6 (I-VI)**

Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów – **180**

Tytuł zawodowy nadawany absolwentom – **licencjat**

Ogólna charakterystyka kierunku studiów drugiego stopnia:

2.1. Nazwa kierunku studiów – **historia**

2.2. Poziom studiów – **studia II stopnia**

2.3. Profil **ogólnoakademicki**

2.4. Forma studiów - **stacjonarne**

Liczba semestrów – **4 (I-IV)**

Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów – **120**

Tytuł zawodowy nadawany absolwentom – **magister**

2.5. Zakres merytoryczny studiów/ścieżki kształcenia na poszczególnych poziomach

Na studiach SPS funkcjonują trzy ścieżki kształcenia: nauczycielska, *public history*: historia w przestrzeni medialnej, archiwistyka i historia Pomorza. Na studiach SDS funkcjonują cztery ścieżki kształcenia: historia nauczycielska, archiwistyka i historia Pomorza, *public history*:

historia w przestrzeni medialnej, dyplomacja i polityka zagraniczna.

Na ścieżkach nauczycielskich (SPS i SDS) realizowane są studia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela historii. Na ścieżkach archiwistyka i historia Pomorza (SPS i SDS) realizowane są studia historyczne z ukierunkowaniem na wykonywanie zawodu historyka-archiwisty i archiwisty oraz dokumentalisty. Jest to ścieżka przygotowująca do wykonywania pracy związanej z zarządzaniem dokumentacją, w tym dokumentacją historyczną, jak i jej rozpoznaniem, ewidencjonowaniem oraz opracowaniem, a następnie również z możliwością jej zabezpieczenia. Na ścieżce *public history: historia w przestrzeni medialnej* (SPS i SDS) realizowane są zajęcia związane z promocją historii i jej nauk pomocniczych, szczególnie w zakresie promocji przez podmioty zajmujące się promocją w sposób profesjonalny, jak i poprzez grupy nieformalne i amatorskie. Ścieżka dyplomacja i polityka zagraniczna realizowana jest na studiach drugiego stopnia i umożliwia studia historyczne w zakresie problematyki związanej z dyplomacją, stosunkami międzynarodowymi i polityką zagraniczną szczególnie w zakresie wzajemnych stosunków sąsiedzkich państw

Europy Środkowo-Wschodniej.

2.6. Przypisanie kierunku studiów do dyscypliny/dyscyplin wraz z uzasadnieniem

Studia pierwszego stopnia:

Dziedzina nauki	Dyscyplina naukowa	Procentowy udział dyscyplin	Dyscyplina wiodąca
Dziedzina nauk humanistycznych	Historia	100%	Historia
Razem:		100%	

Studia drugiego stopnia:

Dziedzina nauki	Dyscyplina naukowa	Procentowy udział dyscyplin	Dyscyplina wiodąca
Dziedzina nauk humanistycznych	Historia	100	Historia
Razem:		100%	

Kierunek studiów w zakresie kształcenia na historii wraz z przypisanymi mu efektami uczenia się został przyporządkowany w ramach dziedziny nauk humanistycznych do dwóch podstawowych dyscypliny naukowej historia z realizacją deskryptorów określonych dla charakterystyk uniwersalnych pierwszego stopnia i drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji w zakresie wynikającym z Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 2218) oraz ustawy o „Zintegrowanym systemie kwalifikacji” (Dz. U. z 2017 r., poz. 986). Ponadto wybrane zajęcia programowe studiów w warunkowanym przepisami zakresie realizują treści z obszaru innych dyscyplin naukowych, w tym: pedagogiki, psychologii, nauk o komunikacji społecznej i mediach, nauk o kulturze fizycznej i logopedii (na ścieżce nauczycielskiej).

Pracownicy Instytutu Historii prowadzą działalność naukową reprezentującą dziedzinę nauk humanistycznych i dyscypliny, do których przyporządkowany jest kierunek historia.

Wynika to prowadzenia badań związanych i dotyczących procesów dziejowych, a także z badaniami w obszarze nauk pomocniczych historii.

2.7. Sylwetka absolwenta

Ukończenie studiów stwarza absolwentom perspektywę zatrudnienia przede wszystkim w: instytucjach oświatowych i placówkach oświatowo-wychowawczych (na podstawie odrębnych przepisów uwzględniających ograniczenia zatrudnienia w oświacie), archiwach państwowych, samorządowych i pozostających pod nadzorem archiwów państwowych, muzeach, jednostkach administracji publicznej i pozarządowej, mediach, instytucjach naukowych oraz organizacjach politycznych. Jest to zgodne z misją AP jako uczelni stawiającej sobie za cel kształcenie absolwentów wyposażonych we wszechstronną wiedzę, umiejętności i kompetencje niezbędne w życiu gospodarczo-społecznym opartym na wiedzy.

STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA

Ścieżka: archiwistyka i historia Pomorza

Absolwent kierunku historia, ścieżka: archiwistyka i historia Pomorza otrzymał wiedzę, umiejętności i kompetencję do pracy z dokumentacją powstającą w instytucjach, firmach i organizacjach, pozostającą w obiegu, archiwizowaną na etapie przejściowym i wreszcie tą jej częścią, która trafia do archiwów państwowych. Absolwent posiada wiedzę i umiejętności z zakresu zarządzania dokumentacją i zawartą w niej informacją, bez względu na nośnik (papierowy bądź elektroniczny). We wszystkich tych dziedzinach znaczną rolę odgrywa dokumentacja bez względu na jej rodzaj. Absolwent zdobył wiedzę i umiejętności w zakresie samodzielnego stosowania kolejnych generacji systemów informatycznych zarządzających dokumentami elektronicznymi i papierowymi, a także wszelkimi treściami i zasobami informacyjnymi instytucji i firm. Potrafi posługiwać się w mowie i piśmie językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Opisu Systemu Kształcenia Językowego Rady Europy.

Absolwent posiada kompetencje przydatne do pracy na stanowiskach związanych z przetwarzaniem danych osobowych i innych informacji prawnie chronionych, a także posiada wykształcenie specjalistyczne wymagane od osób wykonujących pracę lub działalność

gospodarczą w zakresie przechowywania dokumentacji osobowej i płacowej pracodawców, określone przepisami rozporządzenia Ministra Kultury z 1.04.2005 r. w sprawie określenia rodzaju wykształcenia uznanego za specjalistyczne oraz dokumentów potwierdzających posiadanie praktyki zawodowej, wymaganych od osób wykonujących niektóre czynności związane z dokumentacją osobową i płacową pracodawców. Ponadto w archiwach państwowych może podjąć pracę w charakterze dokumentalisty.

Absolwent posiada kompetencje umożliwiające wyszukiwanie informacji w zasobie archiwalnym (ewidencjonowanym i nieewidencjonowanym, państwowym i niepaństwowym), przydatne zarówno do pracy w archiwach, jak i w podmiotach, które do swego działania potrzebują informacji znajdujących się w archiwaliach (urzędy, sądy, kancelarie prawne, biura genealogiczne, szkoły, instytucje kultury, media). Jest przygotowany, by w zasobie archiwalnym odnaleźć materiały przydatne do samodzielnego przygotowania pracy licencjackiej. Zdobędzie kwalifikacje do podjęcia studiów SDS w tej lub w pokrewnych ścieżkach kształcenia, które kończą się uzyskaniem tytułu magistra.

Ścieżka: nauczycielska

Absolwent ścieżki nauczycielskiej otrzymał wiedzę, umiejętności i kompetencję do pracy w szkolnictwie. Absolwent posiada poszerzoną wiedzę z zakresu dydaktyki historii, a także będzie przygotowany do podjęcia pracy w szkole podstawowej w zakresie nauczania historii po uprzednim ukończeniu studiów SDS. Ponadto absolwent może podjąć w ramach działalności społecznej i kulturalnej. Potrafi posługiwać się w mowie i piśmie językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Opisu Systemu Kształcenia Językowego Rady Europy. Jest przygotowany, by samodzielnie przygotować pracę licencjacką. Zdobędzie kwalifikacje do podjęcia studiów SDS w tej lub w pokrewnych ścieżkach kształcenia, które kończą się uzyskaniem tytułu magistra.

Ścieżka: *public history*: historia w przestrzeni medialnej

Absolwent ścieżki *public history*: historia w przestrzeni medialnej otrzymał wiedzę, kompetencję i umiejętności do podejmowania prac w zakresie upowszechniania historii i dorobku naukowego i kulturowego Polski i Europy w zakresie historii. Absolwent ścieżki jest

przygotowany do pracy w instytucjach, które w swoich statutowych zadaniach przygotowuje opracowania historyczne bez względu na ich formę z wykorzystaniem umiejętności historyka-popularyzatora i historyka-społecznego dokumentalisty (w muzeach, domach kultury, archiwach, świetlicach publicznych i środowiskowych). Ma wiedzę i kompetencję z zakresu specjalistycznej terminologii marketingu historycznego i społecznego administratora i popularyzatora historii. Może podjąć pracę zawodową związaną przede wszystkim z rozbudowującym się rynkiem „aktywnej turystyki”: pilotów i przewodników wycieczek, specjalistów z zakresu *public history*, potrafiących uwzględnić w swojej pracy tradycje historyczne i dorobek kulturowy.

Absolwent potrafi posługiwać się w mowie i piśmie językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Opisu Systemu Kształcenia Językowego Rady Europy. Jest przygotowany, by samodzielnie przygotować pracę licencjacką. Zdobędzie kwalifikacje do podjęcia studiów SDS w tej lub w pokrewnych ścieżkach kształcenia, które kończą się uzyskaniem tytułu magistra.

STUDIA DRUGIEGO STOPNIA

Ścieżka: nauczycielska

Absolwent ścieżki nauczycielskiej otrzyma pogłębioną i poszerzoną wiedzę, umiejętności i kompetencję do pracy w szkole ponadpodstawowej. Absolwent posiada pogłębioną i poszerzoną wiedzę z zakresu dydaktyki historii. Absolwent posiada wykształcenie wymagane od osób wykonujących pracę nauczyciela w stopniu magistra historii. Ponadto absolwent posiada kompetencje przydatne do pracy na stanowiskach związanych z przetwarzaniem informacji prawnie chronionych po uprzednim otrzymaniu upoważnienia od pracodawcy.

Absolwent potrafi posługiwać się biegle w mowie i piśmie językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Opisu Systemu Kształcenia Językowego Rady Europy. Jest przygotowany, by samodzielnie przygotować pracę magisterską. Zdobędzie kwalifikacje do podjęcia studiów w ramach szkoły doktorskiej lub kwalifikacje niezbędne do dalszego ustawicznego uczenia się.

Ścieżka: *public history*: historia w przestrzeni medialnej

Absolwent ścieżki *public history*: historia w przestrzeni medialnej otrzyma pogłębioną i poszerzoną wiedzę, kompetencję i umiejętności do podejmowania prac w zakresie upowszechniania historii i dorobku naukowego i kulturowego Polski i Europy. Absolwent ścieżki jest przygotowany do pracy w instytucjach, które w swoich statutowych zadaniach przygotowuje opracowania historyczne bez względu na ich formę z wykorzystaniem umiejętności historyka-popularyzatora i historyka-społecznego dokumentalisty (w muzeach, domach kultury, archiwach, świetlicach publicznych i środowiskowych), przy czym może pełnić te zadania samodzielnie oraz jako lider zespołu. Ma pogłębioną i poszerzoną wiedzę oraz umiejętności z zakresu specjalistycznej terminologii marketingu historycznego i społecznego administratora i popularyzatora historii. Może podjąć pracę zawodową związaną z rozbudowującym się rynkiem „aktywnej turystyki”: pilotów i przewodników wycieczek, specjalistów z zakresu *public history*, potrafiących uwzględnić w swojej pracy tradycje historyczne i dorobek kulturowy, jak i pełnić wiodącą rolę w przedsięwzięciach związanych z historią publiczną.

Absolwent potrafi posługiwać się biegle w mowie i piśmie językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Opisu Systemu Kształcenia Językowego Rady Europy. Jest przygotowany, by samodzielnie przygotować pracę magisterską. Zdobędzie kwalifikacje do podjęcia studiów w ramach szkoły doktorskiej lub kwalifikacje niezbędne do dalszego ustawicznego uczenia się.

Ścieżka: archiwistyka i historia Pomorza

Absolwent kierunku historia, ścieżka: archiwistyka i historia Pomorza otrzyma pogłębioną i poszerzoną wiedzę, kompetencję i umiejętności do pracy z dokumentacją powstającą w instytucjach, firmach i organizacjach, pozostającą w obiegu, archiwizowaną na etapie przejściowym i wreszcie tą jej częścią, która trafia do archiwów państwowych. Może również samodzielnie kształtować zasób archiwalny i pełnić wiodącą rolę w procesie jego kształtowania na każdym etapie. Absolwent posiada pogłębioną i poszerzoną wiedzę i umiejętności z zakresu zarządzania dokumentacją i zawartą w niej informacją, bez względu na nośnik (papierowy bądź elektroniczny).

Absolwent posiada kompetencje przydatne do pracy na stanowiskach związanych z przetwarzaniem danych osobowych i innych informacji prawnie chronionych, a także posiada

wykształcenie specjalistyczne wymagane od osób wykonujących pracę lub działalność gospodarczą w zakresie przechowywania dokumentacji osobowej i płacowej pracodawców, określone przepisami rozporządzenia Ministra Kultury z 1.04.2005 r. w sprawie określenia rodzaju wykształcenia uznanego za specjalistyczne oraz dokumentów potwierdzających posiadanie praktyki zawodowej, wymaganych od osób wykonujących niektóre czynności związane z dokumentacją osobową i płacową pracodawców. Ponadto w archiwach państwowych może podjąć pracę w charakterze młodszego archiwisty i archiwisty, jak i na dalszych stanowiskach rozwoju zawodowego przewidzianych w drodze kariery zawodowej.

Absolwent posiada pogłębione i poszerzone kompetencje umożliwiające wyszukiwanie informacji w zasobie archiwalnym (ewidencjonowanym i nieewidencjonowanym, państwowym i niepaństwowym), przydatne zarówno do pracy w archiwach jak i w podmiotach, które do swego działania potrzebują informacji znajdujących się w archiwaliach (urzędy, sądy, kancelarie prawne, biura genealogiczne, szkoły, instytucje kultury, media).

Absolwent potrafi posługiwać się biegle w mowie i piśmie językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Opisu Systemu Kształcenia Językowego Rady Europy. Jest przygotowany, by samodzielnie przygotować pracę magisterską. Zdobędzie kwalifikacje do podjęcia studiów w ramach szkoły doktorskiej lub kwalifikacje niezbędne do dalszego ustawicznego uczenia się.

Ścieżka: dyplomacja i polityka zagraniczna

Absolwent ścieżki dyplomacja i polityka zagraniczna otrzyma pogłębioną i poszerzoną wiedzę, kompetencję i umiejętności do pracy w administracji, sektorze publicznym i organizacjach *non-profit* otrzyma pogłębioną i poszerzoną wiedzę, umiejętności i kompetencję do pracy w administracji państwowej i samorządowej, podmiotach sektora publicznego i organizacjach *non-profit*. Absolwent posiada ogólną wiedzę z zakresu dziejów i funkcjonowania organizacji podstawowych podmiotów administracji i sektora publicznego, jak i zadań realizowanych przez nie współcześnie.

Absolwent posiada wykształcenie wymagane od osób wykonujących pracę w organach administracji publicznej (państwowej, rządowej lub samorządowej; zespolonej i niezespolonej), jednostkom im podległym, w szczególności jednostkom wymienionym w Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Rodzajów Działalności (ISIC), Nomenklaturze Działalności we

Wspólnocie Europejskiej (NACE) i w oparciu o Polską Klasyfikację Działalności (PKD) z 2007 r., szczególnie w sekcjach: N, O, P, R, ponadto prowadzących działalność gospodarczą i inną w sektorze publicznym oraz w zakresie działalności w organizacjach *non-profit*. Przedkłada się to na możliwość podjęcia pracy w podmiotach administracji publicznej (również specjalnej) każdego szczebla (miasta, gminy, miasta-gminy, powiatu, województwa), podmiotach i komórkach organizacyjnych, których założycielem są władze administracji państwowej i samorządowej w ramach działalności gospodarczej (np. samorządowe związki gospodarcze), społecznej i kulturalnej (np. biblioteki, muzea, domy kultury, ośrodki promocji regionalnej, centra multimedialne). Ponadto absolwent posiada kompetencje przydatne do pracy na stanowiskach związanych z przetwarzaniem informacji prawnie chronionych po uprzednim otrzymaniu upoważnienia od pracodawcy.

Absolwent potrafi posługiwać się biegle w mowie i piśmie językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Opisu Systemu Kształcenia Językowego Rady Europy. Jest przygotowany, by samodzielnie przygotować pracę magisterską. Zdobędzie kwalifikacje do podjęcia studiów w ramach szkoły doktorskiej lub kwalifikacje niezbędne do dalszego ustawicznego uczenia się.

3. Zgodność kierunku studiów ze strategią rozwoju Uczelni oraz Instytutu

3.1. Zgodność kierunku studiów z misją uczelni oraz Instytutu

Kierunek Historia swoją ofertą edukacyjną wpisuje się całkowicie w misję i strategię AP w Słupsku. Podejmowane są działania pozwalające na: zagwarantowanie wysokiego poziomu kształcenia i dostosowania swojej koncepcji do potrzeb rynku pracy oraz oczekiwań środowiska lokalnego, wzmocnienie potencjału badawczego w dyscyplinie historia. IH przy AP w Słupsku odwołuje się do klasycznych i uniwersalnych wartości zapisanych w Uaktualnionej Strategii Akademii Pomorskiej: prawdy w nauce, wspólnotowego charakteru wiedzy i nauczania, szacunku dla różnorodnych poglądów, twórczej relacji między nauczycielami akademickimi, doktorantami i studentami. IH oraz studia realizowane w nim stanowią jeden z filarów rozwoju Uczelni, szczególnie w zakresie możliwości uzyskania przez nią statutu uniwersytetu.

Misją IH wobec społeczeństwa jest więc zatem współtworzenie i zachowanie kultury oraz tożsamości narodowej z poszanowaniem odmiennych kultur i tradycji; zdobywanie, interpretowanie, przechowywanie i przekazywanie wiedzy historycznej zgodne z kanonem wiedzy uniwersalnej; krzewienie krytycznej postawy wobec rzeczywistości w poczuciu

odpowiedzialności za przyszłość jednostki, Polski, Europy i świata, a także pozostawienie trwałego śladu dorobku humanistycznego w zakresie historii Polski i szeroko pojmowanego Pomorza oraz historii powszechnej.

3.2. Zgodność kierunku studiów ze strategią rozwoju Uczelni oraz Instytutu

Instytut jest współodpowiedzialny za kształtowanie społeczeństwa opierającego się na wiedzy, zgodnie z zapisami znajdującymi się w strategii rozwoju Uczelni i Strategii Instytutu Historii. Zapewnia swoim pracownikom równy i nieskrępowany rozwój naukowy oraz możliwość prowadzenia wysokiej jakości badań. Podejmuje nowe wyzwania dydaktyczne, dbając o poziom kształcenia i dopasowując swą ofertę edukacyjną do wymogów szybko zmieniającego się rynku pracy, sugestii jego uczestników, jak i orzecznictwa Polskiej Komisji Akredytacyjnej. IH, tak jak Uczelnia są otwarte na rosnące zapotrzebowanie na różnorodne formy kształcenia ustawicznego. Realizując te zadania, IH współpracuje z innymi podmiotami akademickimi oraz z organizacjami społecznymi i gospodarczymi w dziedzinach nauk humanistycznych; jest formalną i pozaformalną wspólnotą jego pracowników, doktorantów, studentów oraz absolwentów, którzy pielęgnują tradycje akademickie oraz dbają o dalszy rozwój i dobre imię Instytutu, jak i AP.

Szczegółowe zapisy regulujące cele strategicznego rozwoju Akademii Pomorskiej w Słupsku znalazły odzwierciedlenie w uchwałach Senatu AP:

1. Uchwała nr R/0004/24/13 Senatu AP w Słupsku z 29.05.2013 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Akademii Pomorskiej w Słupsku do 2020 r.;
2. Uchwała nr R.000.29.17 Senatu AP w Słupsku z 29.03.2017 r. w sprawie przyjęcia Aneksu nr 1 do Uchwały nr R/0004/24/13 z 29.05.2013 r. dotyczącej przyjęcia Strategii Rozwoju AP w Słupsku do roku 2020, wraz z uaktualnioną Strategią Rozwoju AP w Słupsku na lata 2013-2022;
3. Uchwała nr R.000.79.21 Senatu AP w Słupsku z 30.06.2021 r. w sprawie zatwierdzenia uaktualnionej Strategii Rozwoju AP w Słupsku na lata 2013-2026.

Należy również wskazać na istotne z punktu widzenia interesów AP i IH dążenia do uzyskania statusu uniwersyteckiego, zapewnienia wysokiego poziomu kształcenia, dalszego wzmocnienia potencjału badawczego oraz do rozwoju współpracy z otoczeniem. Historia jako dyscyplina wiodąca na kierunku Historia z powodzeniem może plasować i plasuje AP w Słupsku

do czynnika wzmacniającego rangę Uczelni jako krajowego i regionalnego wiodącego regionalnego ośrodka akademickiego realizującego działania strategiczne i operacyjne Uczelni oraz Instytutu Historii, ukierunkowanego na osiągnięcie zadań priorytetowych w zakresie ukształtowanym i wyodrębnionym własnymi kompetencjami, z przypisaną jej roli w hierarchii strukturalnej i stosownie do potencjału naukowo-dydaktycznego.

W strategię rozwoju ogólnego AP w Słupsku i IH wpisują się wszystkie realizowane aktualnie ścieżki studiów SPS i SDS, które kształcą specjalistów o odpowiednich kwalifikacjach i kompetencjach społecznych, z wiedzą specjalistyczną w obszarze historii. IH osiąga te założenia również dzięki współpracą z lokalnym środowiskiem biznesowym, instytucjami samorządu terytorialnego, samorządowego i kulturalnego, zachowując odpowiedni poziom jakości uczenia się, zgodności w zakresie zapotrzebowania w kadry pracownicze w obszarze historii, jak i dzięki współpracy z otoczeniem zewnętrznym w celu efektywnego, osadzonego w teorii i praktyce konstruowania oraz weryfikowania treści programowych. W projektowaniu koncepcji programów studiów na ścieżkach kierunku Historia uczestniczą również nauczyciele i praktycy zawodowi, którzy na zasadzie wdrażania dobrych rozwiązań innych uczelni krajowych, implementują je w zakresie treści programowych zajęć lub wzbogacają prowadzone przez siebie przedmioty o nowoczesne czy nowatorskie metody dydaktyczne. IH realizuje również ogólnouczelnianą i instytutową politykę jakości kształcenia, zgodną z misją i strategią ich rozwoju, sprzyjającą doskonaleniu procesu uczenia się na wszystkich ścieżkach, formach i poziomach studiów historycznych, także w oparciu o umiędzynarodowienie studiów. Instytut realizuje cele strategiczne, jakimi są: rozwój współpracy i mobilności międzynarodowej, podnoszenie potencjału naukowego oraz badawczego oraz wchodzi w przestrzeń związaną z komercjalizacją badań. Wymusza to konieczność ciągłego rozwoju oraz podnoszenia poziomu kompetencji kadry Instytutu, m.in. poprzez budowanie systemu wymiany wiedzy, dobrych praktyk i doświadczeń.

4. Analiza rynku pracy i innych czynników uzasadniających uruchomienie i kontynuowanie kształcenia na kierunku studiów

4.1. Zgodność kierunku studiów i założonych efektów uczenia się (w tym ścieżek do wyboru) z potrzebami rynku pracy

Nadrzędnym celem stworzenia listy efektów uczenia się w programie studiów na kierunku

Historia było wypełnienie standardów kształcenia dla kierunku, które określone są w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Osiągnięcie założonych efektów daje gwarancję uzyskania przez absolwenta studiów wszystkich wymienionych w opisach absolwentów umiejętności i kompetencji.

Realizowana koncepcja kształcenia (uczenia się) na kierunku Historia została wypracowana na podstawie wieloletnich doświadczeń związanych z realizacją kształcenia i uczenia się na kierunku, a także poddawana była wielokrotnie modyfikacjom zmierzającym do podniesienia poziomu kształcenia i jego doskonalenia oraz dostosowania programu kształcenia do potrzeb rynku pracy i sugestii otoczenia zewnętrznego, w tym społeczno-gospodarczego. Na kształt programu studiów i charakter wprowadzanych zmian wpływają również uwagi i spostrzeżenia interesariuszy wewnętrznych zgłaszane podczas corocznych spotkań studentów z dyrekcją IH oraz w trakcie przeprowadzanej ankietyzacji. Programy studiów i ich modyfikacje są również konsultowane z interesariuszami zewnętrznymi, w czasie czego IH podejmuje istotne uwagi i sugestie odnoszące się do specyfiki potencjalnego miejsca zatrudnienia oraz specyfiki prawa pracy w tzw. przestrzeni pracowniczej. Odbywa się to w formie konsultacji pisemnych poprzez przesłanie interesariuszom zewnętrznym siatek programowych i sylabusów do analizy z prośbą o wyrażenie pisemnej opinii i sugestii na temat realizowanej koncepcji uczenia się i możliwości jej udoskonalenia, jak i poprzez spotkania przedstawicieli AP z interesariuszami zewnętrznymi, z którymi Uczelnia podpisała stosowne porozumienia.

Studenci na kierunku Historia mają możliwość wpływania na dostosowany do swoich potrzeb i zainteresowań przebieg studiów. Studenci dokonują wyboru ścieżki, języka obcego, zajęć do wyboru o charakterze teoretycznym, proseminarium i seminarium dyplomowego, obejmującego w miarę możliwości programowych zagadnienia związane ze specyfiką potencjalnego miejsca pracy. W ten sposób również dokonywane jest ukierunkowanie prac dyplomowych na poszczególnych ścieżkach.

4.2. Zgodność kierunku studiów z potrzebami absolwentów szkół średnich i innych grup społecznych

Oferta dydaktyczna dotycząca kierunku Historia jest atrakcyjną propozycją dla wszystkich absolwentów szkół średnich zainteresowanych poszerzeniem i zdobywaniem nowej wiedzy z zakresu historii. Jest zgodna z oczekiwaniami absolwentów szkół średnich, którzy oczekują

nabycia wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie nie tylko historii, ale i nauko pomocniczych historii, w tym archiwistyki, a także wypełnia oczekiwania kandydatów na studia, którzy wiążą swoją przyszłość z nauczaniem historii po ukończeniu studiów na obu poziomach kształcenia.

4.3. Zgodność kierunku studiów ze strategią rozwoju regionu

W wyniku konsultacji z potencjalnymi pracodawcami ustalono, że na rynku pracy brakuje osób o interdyscyplinarnym wykształceniu, ze szczególnym uwzględnieniem znajomości specyfiki historycznej zagadnień i przestrzeni, w której się poruszają pracownicy. Na rynku pracy odczuwa się brak nauczycieli historii, a także brak osób o praktycznych umiejętnościach z zakresu archiwistyki i zarządzania dokumentacją wytworzoną przez dawne i współczesne kancelarie. Ukończenie studiów historycznych, zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego oraz z zapisami Strategii Rozwoju Regionu Województwa Zachodniopomorskiego. Oba regiony ściśle współpracują ze sobą w zakresie głównych i szczegółowych zagadnieniach, szczególnie w zakresie antropocentryzmu (ukierunkowania działań na społeczność lokalną). AP z racji swojego położenia w zachodnim skraju województwa pomorskiego, silnie oddziałuje nie tylko na zachodnią część tego województwa, ale również na wschodnią część województwa zachodniopomorskiego (szczególnie na powiaty: koszaliński i miasto Koszalin, sławieński i szczecinecki), skąd pozyskiwani są kandydaci na studia w AP. Strategie obu województw, a w zbieżności z nimi strategia IH zakładają promowanie postaw obywatelskich, współpracę opartą na partnerstwie, aktywne włączanie się w procesy integracyjne mikro- i makrośrodowisk, dekoncentrację i decentralizację systemów wdrażania w myśl strategicznej zasady „tyle państwa, na ile to możliwe, tyle społeczeństwa, na ile to możliwe”, zaakcentowanie znaczenia współpracy na poziomie makroregionalnym, wykorzystanie wewnętrznych potencjałów województwa pomorskiego i zachodniopomorskiego i efektu synergii dla rozwiązania wspólnych i podobnych problemów, wzmocnienie pozycji województwa pomorskiego i zachodniopomorskiego (również w myśl zawartych umów i koncepcji strategicznych pomiędzy województwem pomorskim i zachodniopomorskim) poprzez podniesienie rangi podejmowanych działań i konkurencyjności w skali krajowej i międzynarodowej.

Wszystkie te elementy w całości stwarzają absolwentom perspektywę zatrudnienia przede

wszystkim w: instytucjach oświatowych i placówkach oświatowo-wychowawczych (na podstawie odrębnych przepisów uwzględniających ograniczenia zatrudnienia w oświacie), archiwach państwowych, samorządowych, i pozostających pod nadzorem archiwów państwowych, muzeach, jednostkach administracji publicznej i pozarządowej, mediach, instytucjach naukowych oraz organizacjach politycznych, przy czym nacisk kładzie się na specjalistów o umiejętnościach praktycznych i teoretycznych z zakresu historii, w tym nauczycieli-dydaktyków historii i osób potrafiących wykorzystać praktyczne aspekty wdrożenia problemów historycznych w teraźniejszości i planowaniu przyszłości.

4.4. Losy absolwentów kierunku studiów i ich wpływ na modyfikację programu studiów

Monitorowanie karier zawodowych absolwentów reguluje procedura Badania Losów Zawodowych Absolwentów. Na poziomie IH wykonywane jest badanie ankietowe absolwentów studiów SPS i SDS. Badanie polega na wypełnieniu ankiety dotyczącej stopnia satysfakcji z odbytych studiów, także ewentualnych propozycji zamian w programach kształcenia. Wyniki badania z grudnia 2020 r. pokazują, że w przypadku większej liczby niż połowy ankietowanych ich praca zawodowa ma związek z ukończonym kierunkiem, i że u większości absolwentów zachodzi pełna zgodność pomiędzy oczekiwaniami wykonywanej pracy a efektami uczenia się.

Badania losów absolwentów kierunku historia, SPS, przeprowadza się zgodnie z procedurą przyjętą Uchwałą Senatu AP w Słupsku z 24.01.2018 r. w sprawie wprowadzenia zmian do uchwały z 27.01.2015 r. w sprawie wprowadzenia Procedury Badania Losów Zawodowych Absolwentów. W procedurze przyjęto szczegółową analizę danych przekazywanych przez pracownika Akademickiego Biura Karier, opiniowanie wyników pozyskanych danych, podejmowanie działań w celu wprowadzenia ewentualnych zmian w ofercie edukacyjnej Uczelni, doskonalenie programów studiów na danym kierunku, w tym w dopasowaniu kompetencji uzyskanych w toku kształcenia do potrzeb pracodawców. Monitoring losów zawodowych absolwentów prowadzony jest rokrocznie po zakończeniu studiów w formie ankiety online, która jest wysłana na adresy mailowe podane przez absolwentów podczas rozliczania Karty Obiegowej dla Studenta Odchodzącego z Uczelni. Z analizy wyników badania losów zawodowych na ogólnopolskiej platformie ELA wynika, że absolwenci kierunku historia SPS w AP charakteryzuje niski odsetek bezrobocia. W pierwszym roku po ukończeniu studiów czas poszukiwania pracy wynosił 4,22 miesiąca (w 2021 r.) i 3,76

(w 2022 r.), o ile absolwent nie kontynuował nauki na studiach SDS. Badanie ujawniło również zapotrzebowanie na absolwentów studiów ścieżki nauczycielskiej i archiwistycznej, co – w odniesieniu do absolwentów tej ostatniej – podyktowane było konsekwencjami załamania się rynku wskutek epidemii koronawirusa oraz wynikającej z tego konieczności prawidłowego zabezpieczenia dokumentacji po podmiotach likwidowanych i podmiotach postawionych w stan upadłości.

Od roku akademickiego 2019/2020 Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia, jak i Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia prowadzi zintensyfikowane prace nad aktualizacją narzędzi do weryfikacji efektów uczenia się, badania losów absolwentów i innych narzędzi służących poprawie jakości kształcenia. Zadania te prowadzone są wspólnie. Z efektów tych prac wynika, że od kilku lat daje się zauważyć stały spadek zainteresowaniem potencjalnymi kandydatami na studia naukami z obszaru nauk humanistycznych. Jest to zjawisko, które występuje w skali globalnej na poziomie krajowym i europejskim. Zjawisko to potęgowane jest dodatkowo przez specyfikę regionu koszalińskiego i słupskiego, który jest docelowym obszarem działań AP i IH. Absolwenci studiów SPS kierunku historia, którzy wywodzą się przede wszystkim z wymienionego obszaru, a którzy pochodzą głównie ze Słupska i jego najbliższej okolicy, rzadziej niż dotąd podejmowali decyzję o podjęciu SDS w IH, zaś po podjęciu ich w innych sąsiednich uczelniach, nierzadko czynili starania o powrót na studia SDS ponownie w IH. Na to składa się kilka istotnych czynników, do których zaliczyć należy między innymi: 1) dłuższy czas chłonności miejscowego rynku pracy i idąca za tym konieczność dalszego doksztalcania się; 2) większe koszty utrzymania w innych ośrodkach akademickich, niż ośrodek słupski i podjęcie decyzji o rozpoczęciu lub kontynuowaniu edukacji w Słupsku; 3) konieczność dalszego uczenia się, do czego inspirują pracodawcy. Najczęściej jednakże dochodzi do sytuacji, w których absolwenci studiów SPS kierunku historia decydują się na podjęcie studiów SDS, co wynika z konieczności poszerzenia wiedzy, kompetencji i umiejętności nabytych w czasie studiów SPS na macierzystej uczelni. Zgodnie z danymi bazy ELA i badaniem losu absolwentów AP w Słupsku, absolwenci studiów SPS podejmują zatrudnienie w różnych obszarach rynku pracy, a około 55% absolwentów podjęło zatrudnienie zgodne z programem studiów. Należy jednakże tu zastrzec, że specyfika koszalińskiego i słupskiego rynku pracy znacznie odbiega od standardów płacowych sąsiednich rynków: szczecińskiego, a szczególnie gdańskiego, co przekłada się na niższe o około 10-30% płace w podmiotach, w których zatrudnieni są absolwenci studiów SDS studiów

historycznych. Absolwenci mają świadomość konieczności podnoszenia kwalifikacji, co wyraża się to w uczestnictwie w studiach SDS studentów będących już zatrudnionymi w zakładach pracy, jak i poprzez różne formy uczenia się poza studiami.

5. Zgodność kierunku studiów z prowadzoną działalnością naukową

5.1. Działalność naukowa w Instytucie w ramach dyscyplin, do których przypisany jest kierunek studiów

Kierunek Historia profil ogólnoakademicki jest kierunkiem monodyscyplinarnym i wpisuje się w dziedzinę nauk humanistycznych i dyscyplinę naukową – historię. Dyscypliną wiodącą jest tu historia. W tym obszarze realizowana jest podstawowa działalność naukowa pracowników Instytutu. Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku Historia posiadają uprawnienia i kompetencje w dziedzinie nauk humanistycznych. Zasadnicze treści kształcenia (uczenia się) ujęte są w sylabusach oddzielnych dla każdego przedmiotu oraz są zbieżne z prowadzonymi w Instytucie badaniami naukowymi. Pracownicy naukowo-dydaktyczni posiadają udokumentowany dorobek z zakresu historii i jej dziedzin pokrewnych. Kadra naukowa w sposób ciągły realizuje projekty badawcze w ramach działalności statutowej oraz aktywnie aplikuje w możliwość realizacji i uczestniczenia w krajowych i zagranicznych grantach zewnętrznych.

Zasadniczymi kierunkami badań, prowadzonych przez pracowników dydaktycznych IH są badania nad starożytnością oraz średniowieczem w Polsce i w kręgu kultury zachodniej, dziejami w epoce nowożytnej na ziemiach polskich i na świecie, dziejami w XIX w. na ziemiach polskich, w Europie Zachodniej i Środkowo-Wschodniej oraz w Ameryce Północnej, dziejami Polski i świata w XX i XXI w., a także nad dziejami mniejszości narodowych, etnicznych i wyznaniowych, szczególnie w XIX i XX w., dziejami regionu Pomorza i Pomorza Zachodniego, jak i dziejami nad procesami archiwotwórczymi. Pracownicy zatrudnieni w IH publikują prace w czasopismach wysoko punktowanych i wydawnictwach o kryterium prestiżu pierwszego bądź drugiego poziomu, są autorami monografii naukowych oraz biorą udział w licznych konferencjach naukowych w kraju i za granicą. Kadra IH uczestniczy w przewodach naukowych: doktorskich i habilitacyjnych, w charakterze promotorów, promotorów pomocniczych oraz recenzentów dysertacji. Wykładowcy prowadzą zajęcia w uczelniach polskich i zagranicznych jako profesorowie wizytujący. Dodatkowo, pracownicy IH podejmują również wyzwania

związane z organizacją lub współorganizacją konferencji krajowych i międzynarodowych. Nauczyciele akademicy wchodzi w skład krajowych i zagranicznych gremiów naukowych. O potencjale badawczym na kierunku historia świadczy także baza infrastrukturalna, która ulega stałej rozbudowie, a w ramach tworzonego w AP Pomorskiego Centrum Humanistyki Cyfrowej, będzie wchodziła w skład szerszego uczelnianego centrum informacyjnego, służącego zaspokajaniu potrzeb informacyjnych i informatycznych studentów, jak i społeczeństwa w szerszym stopniu.

Perspektywicznie, przewiduje się racjonalne i zrównoważone planowanie postępu i przyrostu punktów w ewaluacji dorobku pracowników IH, jak i działalności naukowej nauczycieli akademickich, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w wyniku pozytywnej parametryzacji i uzyskania wysokich kategorii naukowych. W procesie tym udział biorą włączani przez kadre naukowo-dydaktyczną studenci kierunku Historia.

5.2. Możliwości i zasady udziału studentów w prowadzonych badaniach naukowych

Studenci kierunku Historia mają możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych i uczestniczą w nich. Aktywność naukowa studentów znalazła i nadal znajduje swoje odzwierciedlenie nie tylko w realizowanych pracach dyplomowych i w dorobku studentów skupionych w Kole Naukowym Historyków działającym przy IH, ale również w samodzielnych, licznych badaniach naukowych czy w punktowanych w czasopismach (średnio i wysoko punktowanych). W tym też zakresie studenci IH odnoszą sukcesy i są doceniani w środowisku historyków, w szczególności jako przedstawiciele naukowców młodego pokolenia, reprezentujących AP i IH. Działalność Koła Naukowego Historyków doczekała się podsumowania w postaci monografii Koła, wydanej w 2021 r. Studenci uczestniczą również w badaniach naukowych realizowanych przez pracowników Instytutu na zasadzie tutoringów i coachingów.

6. Cele kształcenia i efekty uczenia się dla kierunku

6.1. Cele kształcenia dla poziomu/poziomów studiów i ich związek z dyscyplinami, do których przyporządkowany jest kierunek studiów

Efekty uczenia się, jakie zostały przyjęte dla kierunku historia zostały zakwalifikowane i sklasyfikowane do dziedziny nauk humanistycznych, do dyscypliny historia. Studia na kierunku

Historia mają za zadanie łączyć i tradycję historyczną z nowoczesnością i potrzebami współczesnego rynku pracy, w tym z lokalnym rynkiem pracy. Uwagę w tym zakresie zwrócić należy na konieczność kształcenia nauczycieli na obu ścieżkach, jak i na studentów ścieżek archiwistycznych – obie te ścieżki, pomimo klasycznego profilu ogólnoakademickiego, noszą wiele cech praktycznych, co wyraża się w nabyciu wiedzy specjalistycznej charakterystycznej dla obu tych ścieżek i ich poziomach. Służy temu konstrukcja bloków tematycznych w poszczególnych ścieżkach (w tym na ścieżce nauczycielskiej). We wszystkich ścieżkach realizowanych na kierunku historia kładzie się nacisk na pracę własną studenta, wykształcenie u niego umiejętności rozumowania, samodzielnego dostrzegania i rozwiązywania problemów. Studia na kierunku Historia na obu poziomach zapewniają studentom, poprzez odpowiedni dobór treści programowych i w ramach określonych grup przedmiotów, przygotowanie do prowadzenia badań zespołowo, jak i samodzielnie w zakresie dyscypliny historia i nauk pokrewnych historii reprezentowanych w dziedzinie nauk humanistycznych. Związek poszczególnych ścieżek kierunku historia z profilem prowadzonych analiz badawczych przez kadrę akademicką w zakresie historii jest gwarantem właściwej i skutecznej realizacji efektów uczenia się przypisanych do programu nauczania na kierunku historia, jak i zdobywaniu przez studentów pogłębionej wiedzy kierunkowej i naukowej oraz zespołowej lub samodzielnej realizacji wyzwań naukowo-badawczych. Nauczyciele akademicy wdrażają wyniki swoich badań do realizowanych zajęć (np. w odniesieniu do ścieżki nauczycielskiej poprzez realizację przedmiotu „Metodyka nauczania historii”, do ścieżki archiwistycznej w zakresie przedmiotów związanych z kształtowaniem i opracowaniem materiałów archiwalnych). Niektóre wybrane elementy programu są komplementarne ze sobą, szczególnie z zakresu archiwistyki i ścieżki historii regionalnej, jednakże treści przedmiotów jednej ścieżki nie są identyczne z treściami innych z wyjątkiem bloku przedmiotów o charakterze kierunkowym, choć częściowo cele badawcze mogą się przenikać. Doświadczenie zawodowe nauczycieli, związane z prowadzonymi badaniami, jest przekazywane studentom w formach wykładowych i zajęć praktycznych (ćwiczenia). Nauczyciele, którzy prowadzą zajęcia, posiadają dorobek badawczy w obszarze właściwych dyscyplin naukowych (dotyczy to również przedmiotów nie związanych z dyscypliną historia). Znajduje to również odzwierciedlenie w procedurze prowadzonej na podstawie „Karty kompetencji nauczyciela akademickiego”, co przekłada się również do kompetencji w zakresie prowadzenia prac dyplomowych i prowadzenia kierunkowych i

specjalistycznych seminariów. Seminaria te umożliwiają przekazywanie doświadczeń badawczych studentom, szczególnie w zakresie metod pracy, wnioskowania i zmian poglądów i stanowisk.

6.2. Zasady opracowania i zatwierdzania efektów uczenia się dla kierunku. Ich zgodność z profilem studiów oraz właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji

W koncepcji kształcenia na kierunku Historia wykorzystano określone oznaczenia efektów uczenia się w ramach dziedziny nauk humanistycznych dla profilu ogólnoakademickiego w zakresie wynikającym z Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 14.11.2018 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 2218) w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z 22.12.2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r., poz. 2153 – tekst jednolity i poz. 2218). W programach studiów na kierunku historia (SPS i SDS) dokonano przyporządkowania sformułowanych kierunkowych efektów uczenia się do opisu charakterystyk uniwersalnych pierwszego i drugiego stopnia (stosownie dla poziomu 6, 7 i 8) Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kompetencji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego i nauki. Dokumentacja programowa poświadczaj całościową adekwatność kierunkowych efektów uczenia się w odniesieniu do danego poziomu PRK w ramach studiów SPS i SDS oraz ich zbieżności w zakresie specyfikacji, rzetelności, zgodności treści i zawartości. Realizowane programy studiów na kierunku Historia w pełni umożliwiają osiągnięcie założonych efektów uczenia się i spełniają wymagania związane z wypracowaniem przez studenta określonych umiejętności, kompetencji oraz wiedzy, stanowiących o adekwatnych do profilu kształcenia historycznego kwalifikacjach absolwenta studiów SPS i SDS. Znajduje to odzwierciedlenie w macyry efektów uczenia się dla poszczególnych programów studiów oraz wyniki ankietyzacji w ramach doskonalenia programów.

Z opisu kierunkowych efektów uczenia się wynika, iż zasadniczym zbieżnym celem uczenia się na kierunku Historia (SPS i SDS) jest dążenie do uzyskania przez studenta umiejętności w zakresie kompetencji badacza historii, właściwych postaw społecznych z jednoczesnym efektywnym połączeniem przekazywania treści poznawczych, ukierunkowanych m.in. na zdobywanie przez studenta zaawansowanej lub pogłębionej wiedzy, wdrożenie do prowadzenia badań naukowych, jak i realizacji wyzwań badawczych (adekwatnie do poziomu

kształcenia). Poprzez właściwy dobór kierunkowych efektów uczenia się kształtowana jest także wśród studentów postawa i przekonanie o konieczności samodoskonalenia i potrzeby dalszego kształcenia ustawicznego.

Studenci ścieżek kierunku Historia, ze względu na specjalizację nauczycielską, poza realizacją efektów nauczania kierunkowego, osiągają również efekty uczenia się, jakie są wymagane standardem przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 25.07.2019 r. (Dz. U. 2019 r., poz. 1450 z późn. zm. z 2020 r., poz. 726 i poz. 2160 oraz z 2021 r., poz. 312). Tym samym zdobywają kwalifikacje i uprawnienia zawodowe po zakończeniu studiów magisterskich z koniecznością odbycia całości studiów na poziomie SPS i SDS. Programy studiów, zgodnie z procedurą, podlegają systematycznej ocenie i doskonaleniu, tak jak i określone w nich efekty uczenia się, jeśli zachodzi ku temu konieczność. Analizowane są one m.in. pod kątem zgodności z potrzebami lokalnego rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców, wytycznymi i zaleceniami organów wyższego szczebla (podmioty zewnętrzne i wewnętrzne) i kierunkami rozwojowymi w dyscyplinie kierunkowej, jaką jest historia. Zgodnie z § 7 ust. 4 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. 2018 r., poz. 1861) „...w programie studiów utworzonych na podstawie pozwolenia można dokonywać zmian łącznie do 30% ogólnej liczby efektów uczenia się określonych w programie aktualnym na dzień wydania tego pozwolenia”. Praktyczna realizacja tego zapisu znajduje swoje odzwierciedlenie w określeniu zasad, obejmujących proces realizacji polityki jakości kształcenia w AP w Słupsku, jak i w IH. Zmiany, wpływające na wykaz kierunkowych efektów uczenia się, są rejestrowane i dokumentowane poprzez zastosowanie procedury dotyczącej ustalenia i wprowadzania zmian w programie studiów. Propozycje modyfikacji wnioskowane przez pracowników poszczególnych zakładów w IH, jak i przez interesariuszy zewnętrznych, podlegają proceduralnemu zatwierdzeniu przez Instytutową Komisję ds. Jakości Kształcenia i Radę Instytutu oraz Senat AP w Słupsku. Zmiany w obszarze kierunkowych efektów uczenia się wchodzą w życie z początkiem nowego cyklu kształcenia.

Weryfikacja założonych szczegółowych bądź przedmiotowych efektów uczenia się może również przebiegać w oparciu o „Kartę ewaluacyjną przedmiotu”, w ramach której ocena formułowana jest ze strony zarówno nauczyciela akademickiego danego przedmiotu, jak i studenta. Opiniowanie odbywa się z wykorzystaniem narzędzi wirtualnego systemu e-

Dziekanat (na podstawie uchwał Senatu AP). Materiały dotyczące programów studiów, w tym szczegółowe odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się, dostępne są w Biuletynie Informacji Publicznej AP w Słupsku i na stronie internetowej IH.

6.3. Rola interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu koncepcji i celów kształcenia

AP w Słupsku, posiadająca status szkoły wyższej, ma za zadanie realizację założeń wynikających z jej statusu i misji, a więc działalności dydaktycznej i badawczo-naukowej. Odbywa się to w nierozzerwalny sposób we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, z którym łączą AP relacje oparte na współpracy i współtworzeniu środowiska społecznego i ekonomicznego regionu. Zadania Uczelni w świetle „Ustawy 2.0 – Konstytucji dla nauki” zostały sprofilowane jako trzeci filar jej statutowego powołania, wyznaczający i uzupełniający zasadnicze kierunki działalności strategicznego rozwoju Uczelni. AP współdziała z interesariuszami zewnętrznymi regionu słupskiego i koszalińskiego poprzez Radę Uczelni, w skład której, obok kadry naukowej AP, wchodzi przedstawiciele lokalnego rynku pracy: przedsiębiorcy, instytucje i organizacje o ważnym znaczeniu w zakresie funkcjonowania i rozwoju Słupska oraz regionu. Innym podmiotem realizującym współpracę Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest istniejąca przy AP Rada Ekspertów, Rada Inwestycyjna oraz Rada Gospodarcza, której zadaniem jest projektowanie i przewidywanie kierunków przemian rozwojowych, w których zaakcentowana jest i będzie AP na tle rynkowych potrzeb regionu. W skład Rady wchodzi przedstawiciele spółek miejskich, jednostek organizacyjnych sektora publicznego, instytucji ochrony zdrowia, ubezpieczeń społecznych i in.

Funkcjonujące w AP ciała doradcze i konsultacyjne sprzyjają racjonalizacji kształcenia w ramach całościowej oferty Uczelni oraz ukierunkowaniu na profile, które odpowiadają w stopniu najwyższym bieżącemu zapotrzebowaniu w kadry pracownicze. Wypracowane mechanizmy współdziałania przekładają się na modyfikację poszczególnych kierunkowych propozycji programowych w jednostkach organizacyjnych AP, w tym w IH.

Uczelnia utrzymuje ponadto stałą współpracę z Urzędem Marszałkowskim i Urzędem Wojewódzkim w Gdańsku. W partnerstwie ze Słupską Izbą Przemysłowo-Handlową na Region Słupski oraz Pomorską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A. realizuje szereg projektów o założeniach zmierzających do podniesienia praktycznych kwalifikacji zawodowych kadry

dydaktycznej we współpracy z przedsiębiorstwami partnerskimi oraz zwiększenia efektywności współpracy Uczelni z przedsiębiorcami poprzez ich zaangażowanie w modyfikację programów studiów, a także bezpośrednio w proces dydaktyczny.

AP zatem, jako istotny ośrodek badawczo-dydaktyczny regionu, stała się również partnerem biznesowym. Jej osiągnięcia, potencjał i doświadczenie pracowników, służą powiązaniu sfery działalności naukowo-edukacyjnej z możliwościami budowania efektywnej gospodarki. Sprzyja to wzmocnieniu kapitału społecznego Uczelni, intensyfikuje udział interesariuszy zewnętrznych w funkcjonowaniu Akademii oraz okazuje wsparcie merytoryczne wykorzystywane przez partnerów zewnętrznych w ich działalności inwestycyjnej.

W procesie kształtowania koncepcji programowej dla kierunku Historia uczestniczą zarówno podmioty zewnętrzne, jak i wewnętrzne. Współpraca IH z interesariuszami w zakresie doskonalenia oferty edukacyjnej i programów studiów realizowana jest poprzez m.in. formę konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi, rozumianymi jako przedstawiciele kadry badawczo-dydaktycznej, zasobów administracyjnych i społeczności studenckiej, których celem jest pozyskanie informacji na temat jakości kształcenia lub przekazanie istotnych zaleceń w ramach procedur zapewnienia bądź poprawy procesu nauczania, a także w zakresie pozyskiwania informacji co do oczekiwanych bądź uatrakcyjniających program studiów SPS i SDS. Konsultacje te mają charakter doraźnie organizowanych spotkań problemowych z wybranymi przedstawicielami (np. studentów kierunku z pracującymi studentami studiów bądź ich absolwentami, którzy ze względu na posiadane już doświadczenie zawodowe mogą wyrazić i wyrażają opinię na temat zgodności realizowanych treści kształcenia kierunkowego i nabywanych umiejętności z oczekiwaniami swoich pracodawców) lub systematycznych ogólnych posiedzeń Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia o charakterze projakościowym.

Przedmiotem procedury objętej współpracą z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest pozyskanie informacji w zakresie aktualnych uwarunkowań rynku pracy i zgodności zakładanych efektów uczenia się na kierunku Historia, z potrzebami kadrowymi regionalnych firm sektora biznesowego, placówek oświatowych i kulturalnych, archiwów państwowych i muzeów funkcjonujących w regionie. Opinie formułowane przez interesariuszy zewnętrznych, tj. pracodawców, przyjmujących studentów na praktyki, bądź zatrudniających absolwentów, na temat koncepcji i treści programu nauczania na poszczególnych ścieżkach i poziomach studiów, stanowią istotny element na etapie projektowania, a następnie doskonalenia planów i

programów ścieżek kształcenia. Sugestie opiekunów praktyk ze strony pracodawców są uwzględniane, w miarę możliwości, w programach studiów na kolejne cykle edukacji. Uwzględnia się także stanowisko eksperckie osób wchodzących w skład Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Przedstawiciele podmiotów gospodarczych, współpracujących IH, są członkami Rady Programowej, a tym samym mają możliwość wpływania na budowanie koncepcji kształcenia na poszczególnych poziomach studiów kierunku Historia. Rada Programowa przyczynia się do wypracowania właściwych kierunków rozwoju edukacji historycznej, w szczególności budowania właściwych oczekiwań pracodawców umiejętności i kompetencji absolwentów kierunku Historia oraz wprowadzania pożądanych zmian w zakresie dostosowania programów wymuszonego zmieniającymi się uwarunkowaniami gospodarczo-rynkowymi. Kolejną formą służącą wymianie informacji pomiędzy IH a podmiotami otoczenia zewnętrznego stanowią indywidualne kontakty pracowników Instytutu, która niejednokrotnie sygnalizuje oczekiwania pracodawców i wskazuje na te elementy programu, które wymagają przeanalizowania lub (bądź) modyfikacji. Najczęściej odnosi się to do oferty kształcenia, profilu ścieżek edukacyjnych, wybranych zajęć lub organizacji praktyk. Istotne są tu spostrzeżenia nauczycieli z placówek szkolnych, którzy z racji posiadanego doświadczenia zawodowego, uczestniczą w formułowaniu metod kształcenia i określeniu priorytetowych umiejętności przydatnych studentom Historii w przyszłej pracy zawodowej.

Koncepcja programu studiów na kierunku Historia wypracowywana i doskonalona jest także w procesie, którego uczestnikami są nie tylko studenci, ale również absolwenci, będący w stanie dokonać konfrontacji rzeczywistości zawodowej z przygotowaniem wyniesionym ze studiów historycznych. Opinie absolwentów pozyskiwane są w drodze badań sondażowych opracowywanych przez Biuro Karier AP oraz ankietyzację własną IH.

Relacje IH z lokalnym środowiskiem biznesu, instytucjami samorządu terytorialnego, kultury, miejskimi i regionalnymi placówkami oświaty, udział pracowników badawczo-dydaktycznych w zewnętrznych gremiach doradczych, ewaluacyjnych czy wspierających, sprzyja stałej analizie potrzeb środowiska pracodawców (w tym zatrudniających np. nauczycieli historii) oraz wykorzystywaniu wyników tych analiz i opinii w modyfikacji programów i koncepcji kształcenia poprzez rewidowanie treści przedmiotów w obszarze przygotowania

specjalizacyjnego bądź dydaktycznego.

Podjęte działania, w tym pozyskiwanie opinii o programach, określają warunki sprzyjające zachowaniu adekwatności edukacji historycznej do zapotrzebowania w zasoby kadrowe w obszarze dyscypliny historia, przy współpracy z otoczeniem zewnętrznym w celu coraz efektywniejszej weryfikacji założeń programowych. Wzmocnienie współpracy z pracodawcami rekomendowane jest również z uwagi na fakt, że stwarzają oni szanse na zatrudnienie absolwentów kierunku po zakończeniu kształcenia w AP.

6.4. Zasady ewaluacji efektów uczenia się

Przedmiotem procedury, dotyczącej ewaluacji efektów uczenia się, jest obiektywne stwierdzenie stanu rzeczy, czy spełnione zostały efekty uczenia się, w zakresie wymagań ogólnych, sformułowanych w ramach efektów kierunkowych, jak i oczekiwań szczegółowych, wymienionych w programowych kartach przedmiotów. Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest na różnych etapach kształcenia, spośród których zasadnicze znaczenie ma bieżąca ocena pracy studenta poprzez potwierdzone zaliczenie poszczególnych form zajęć w ramach przedmiotu (prezentacje, projekty indywidualne i zespołowe, referaty, samodzielne opracowanie problemowe, prace pisemne, kolokwia, aktywność itp.), okresowa ocena pracy studenta (zaliczenia i egzaminy przedmiotowe: testy sprawdzające wiedzę i umiejętności, prace zaliczeniowe i seminaryjne, projekty badawcze, publikacje naukowe itp.), weryfikacja efektów uczenia się podczas realizacji praktyk zawodowych, przygotowanie pracy dyplomowej, egzamin dyplomowy, hospitacja zajęć dydaktycznych, form egzaminacyjnych i zaliczeniowych oraz badanie losów zawodowych absolwentów kierunku Historia.

Sposoby weryfikowania efektów uczenia się w obrębie poszczególnych przedmiotów określone są w kartach przedmiotów zatwierdzonych wraz z programami studiów adekwatnie do ich ścieżek zgodnie z uchwałami Senatu AP w Słupsku z 17.06.2020 r., 29.09.2021 r. i 27.04.2021 r. w sprawie zatwierdzenia efektów kształcenia na kierunku Historia SPS i SDS o profilu ogólnoakademickim (z późniejszymi zmianami).

Karty przedmiotu precyzują metody weryfikacji efektów uwzględniając określone treści programowe, przyporządkowują sposób oceny jego osiągnięcia – do każdego efektu przypisana jest forma sprawdzająca (kontrolna). Narzędzia weryfikacji efektów uczenia się występują w postaci testu, zestawu pytań lub zadań egzaminacyjnych, jak również prace kontrolne,

zaliczeniowe, egzaminacyjne, dzienniki praktyk, eseje, referaty lub prezentacje jako wytwór pracy studenta, podlegają przechowywaniu w siedzibie IH przez trzy lata po zakończeniu cyklu kształcenia dla poszczególnych poziomów studiów. Po upływie tego okresu dokumentacja podlegająca przekazaniu do Archiwum Uczelnianego jest przekazywana na podstawie spisów zdawczo-odbiorczych do archiwum w myśl obowiązujących w AP przepisów o sposobie i trybie przekazywania dokumentacji. Dokumentacja manipulacyjna, na którą składają się wszelkie formy i przejawy pracy wynikającej z uczenia się studentów podlegające ewaluacji (dokumentacja w formie papierowej lub elektronicznej), przechowywane są w IH i podlegają brakowaniu po utracie jej przydatności, w tym po przedłożeniu jej zespołom oceniającym Polskiej Komisji Akredytacyjnej, jak i na podstawie odrębnych przepisów.

W IH wdrożone zostały w charakterze narzędzia kontrolnego formularze ankietowe, dotyczące opinii studentów na temat realizowanego programu studiów, nie tylko przez pryzmat oceny jego konstrukcji, kompletności i zawartości przedmiotów nauczania pod względem adekwatności opisu do realizowanych treści, nakładu pracy studenta i nauczyciela, ale również w zakresie dostosowania kryteriów oceny i założonych efektów uczenia się do specyfiki przedmiotu. Ankiety, w tym kwestionariusz ewaluacji efektów uczenia się, IH stosuje regularnie po zakończeniu przedmiotu.

Odpowiedzialność za realizację powyższych czynności spoczywa na zastępcy Dyrektora IH ds. Kształcenia, wykonując je w porozumieniu z pracownikami kompetentnymi w zakresie procesu dydaktycznego. Analizę przeprowadza się odrębnie dla każdego poziomu i formy studiów. Wypracowane podczas działań kontrolnych, uwagi i zalecenia, Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia jest zobowiązana uwzględnić w pracach modyfikacyjnych nad programami, obejmującymi kolejny rok akademicki.

Metody oceniania i weryfikowania efektów uczenia się są uzależnione od zakładanych efektów przedmiotowych. Weryfikacja stopnia opanowania wiedzy, umiejętności i kompetencji zależy od specyfiki poszczególnych przedmiotów i treści realizowanych w trakcie ich przebiegu. Zasadniczymi sposobami walidacji osiągnięcia zakładanych celów i efektów uczenia się na studiach kierunku Historia są następujące metody weryfikacyjne:

- a) metody podsumowujące: praca zaliczeniowa, ćwiczenia kontrolno-sprawdzające, kolokwia śródsemestralne, testy, zadania problemowe: projekt lub prezentacja, referat; ocena jakości i stylu dyskursu w ramach pracy dyplomowej, umiejętności

analizy, refleksji i wnioskowania;

- b) metody bieżącego oceniania: cząstkowe oceny za sporządzenie różnorodnych form tekstów pisanych: streszczenie, opis, opowiadanie, esej, referat itp., a także za formy werbalno-wizualne: pokaz, projekt itp.; aktywność i udział w dyskusji; samodzielne opracowanie zagadnienia problemowo-badawczego z zakresu przedmiotu tematycznego pracy dyplomowej; wykonanie prac pisemnych z zastosowaniem form wypowiedzi stylu naukowego;
- c) metody kształtujące: samodzielna lektura domowa (analiza literatury dodatkowej, w tym analizowanie literatury przedmiotu – teksty teoretyczne i krytyczne, artykułów prasowych i in. materiałów); pozyskiwanie i dobór materiałów, selekcja i krytyka źródła i treści w celu przygotowania pracy zaliczeniowej; samodzielna praca z literaturą tematu badawczego pracy dyplomowej (w tym literaturą obcojęzyczną), udział w dyskusji seminaryjnej;
- d) metody dydaktyczne: ćwiczenia laboratoryjne: metoda sytuacyjna, praca w grupach i zespołach, analiza przypadków, pokazy, wystawy, analizy tekstów, symulacje i eksperymenty, odgrywanie ról; ćwiczenia audytoryjne: wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny i problemowy: analiza tekstów z dyskusją; ćwiczenia seminaryjne: analiza przypadków, dyskusja, rozwiązywanie problemu, prezentacja;
- e) techniki oceny: egzamin ustny (rozwiązywanie problemów teoretycznych i praktycznych w odniesieniu do określonego zjawiska historycznego lub zagadnienia teoretycznego: pojęcia, idee, stanowiska, poglądy, interpretacja itd.) i pisemny (test, dyktando słuchowe, praca opisowa), zaliczenie pisemne, zaliczenie ustne w powiązaniu z prezentacją.

Efekty uczenia się osiągnięte podczas praktyk są weryfikowane na podstawie dziennika praktyk i opinii opiekuna z ramienia instytucji, w której praktyka studenta miała miejsce. Metody oceny realizacji efektów uczenia się podczas praktyk uznaje się za skuteczne i właściwe do założeń edukacji na kierunku Historia, głównie ze względu na różnorodność podejścia w stosowanych formach ewaluacji i sposobach prowadzenia zajęć dydaktycznych, jak i poprzez rozwijanie właściwych kierunkowi kompetencji oraz poprzez samodzielne dochodzenie do

wiedzy, wynikające z aktywności poznawczej studentów.

Końcowym procesem weryfikacji efektów uczenia się stanowi ocena pracy dyplomowej i egzaminu licencjackiego lub magisterskiego. Zasady tej ewaluacji określone zostały przez „Regulamin dyplomowania” obowiązujący w IH, oparty na „Regulaminie Studiów Akademii Pomorskiej w Słupsku”. Należy podkreślić, że prace dyplomowe podlegają procesowi kontroli w zakresie ochrony praw autorskich i praw pokrewnych poprzez stosowanie w AP systemu antyplagiatowego.

W AP przyjęto system oceniania i kryteria skali ocen. Zasadniczym dokumentem wyznaczającym szczegółowe zasady zaliczania zajęć, jest „Regulamin Studiów Akademii Pomorskiej w Słupsku”. Zgodnie z nim, oceny wyliczane są na podstawie średniej ważonej osiągnięć studenta w ramach aktywności w ramach przedmiotu. Stosowanie skali ocen osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się szczegółowo określono w zasadach „Wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na kierunku Historia”. W ramach czasu przeznaczonego na konsultację problemową u pracowników dydaktycznych, organizowanych w AP jako obowiązkowych konsultacji indywidualnych, istnieje możliwość poszerzenia wiedzy i umiejętności przez studentów. Konsultacje te realizowane są przez wszystkich nauczycieli akademickich na kierunku Historia w wymiarze dwóch godzin w tygodniu.

Tryb ewaluacji założeń edukacyjnych na kierunku Historia stanowi procedura hospitacji zajęć dydaktycznych i poszczególnych form podsumowujących zajęcia, tj. zaliczeń oraz egzaminów. Procedura ta pozwala na zgromadzenie informacji o stopniu weryfikacji jednostkowych celów przedmiotowych, co w umożliwia formułowanie wniosków co do trafności i prawidłowości kierunkowych założeń kształcenia (uczenia się). Ewaluacja efektów uczenia się następuje w ramach postępowania, polegającego na analizie dopasowania kompetencji absolwentów kierunku Historia do wymogów rynku pracy i potrzeb pracodawców. Badania sondażowe w grupie absolwentów kierunku, realizowane przez Akademickie Biuro Karier przy AP i elektroniczne ankiety w ramach polityki jakości kształcenia w AP oraz na podstawie własnego kwestionariusza ankietowego jednostki, dostarczają informacji o procesie dydaktycznym oraz o ocenie przygotowania absolwenta kierunku Historia do podjęcia pracy zawodowej, w tym wiedzy i umiejętności nabytych podczas studiów. Opinie absolwentów rzutują na ocenę celowości wdrożonej w jednostce koncepcji kształcenia oraz zaplanowanych

celów nauczania. Nakreślają tym samym kierunki właściwych rozwiązań.

Monitoring w zakresie kompletności oraz sposobu doboru metod weryfikacji efektów uczenia się, a także kryteriów oceny pracy studenta w przebiegu procesu kształcenia na kierunku Historia obejmuje szereg działań organizacyjnych i merytorycznych, gdzie zasadniczym elementem jest dążenie do przekazania studentom studiów zgodnie z założonymi celami wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Osiągnięcie wyszczególnionych w kartach przedmiotowych programu studiów SPS i SDS efektów cząstkowych jest warunkiem uzyskania całościowych rezultatów edukacji na kierunku Historia.

7. Przyjęte standardy i zasady doboru treści kształcenia

7.1. Przyjęte standardy międzynarodowe i krajowe

Koncepcja kształcenia na kierunku Historia zakłada m.in. doskonalenie oferty dydaktycznej, stanowiącą odpowiedź na zainteresowania osób chętnych podjąć studia oraz stanowi ofertę na zapotrzebowanie na absolwentów kierunku historia głównie w skali regionu pomorskiego oraz Polski i Europy. Odnosi się to również do regionalnego i krajowego rynku pracy.

Podstawy prawne funkcjonowania kierunku Historia określiły przepisy określające efekty uczenia się na kierunku Historia (SPS i SDS) oraz dostosowane do nich programy studiów, jak i orzecznictwo Polskiej Komisji Akredytacyjnej w zakresie konieczności dostosowania programów studiów do wymagań określonych w ustawie z 20.07.2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (uchwały Rady Senatu z 17.06.2020 r., 27.04.2021 r. i 29.09.2021 r.). Uwzględniono standardy zawarte w Europejskich i Krajowych Ramach Kwalifikacji, gdzie kierunek Historia stał się jednym z elementów całościowego procesu uczenia się studenta przez całe życie (*long-life learning*) pod warunkiem uczenia się przez całe życie. Standardy międzynarodowe i krajowe znajdują również odzwierciedlenie w pracach komisji i podkomisji na szczeblu ogólnouczelnianym, które poprzez swoją działalność o charakterze wdrożeniowo-naprawczym i doskonalącym kształtują główne kierunki funkcjonowania i działalności oferty edukacyjnej, w tym IH. Do nich należy m.in. spełnianie standardów w zakresie kształcenia nauczycieli. Istotnym elementem procedury opracowania dokumentacji programowej były również uwarunkowania i wytyczne jednostek organizacyjnych AP, w kompetencji których pozostaje odpowiedzialność za koordynowanie procesu kształcenia w Uczelni. Treści nauczania w ramach programu studiów na kierunku Historia SPS i SDS przyjęto pod uwagę doświadczenie i dobre praktyki, płynące z

analizy dotychczasowych doświadczeń na kierunku Historia, realizowanym w innych krajowych uczelniach, w tym w ośrodkach uniwersyteckich w Gdańsku i Szczecinie. W programach studiów kierunku Historia przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela (SPS i SDS) uwzględniono standardy kształcenia określone Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 25.07.2019 r. (Dz. U. poz. 1450 z późn. zm.: Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z 2.12.2020 r. – Dz. U. poz. 2160 oraz Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z 17.02.2021 r. – Dz. U. poz. 312) oraz sugestiami i orzecznictwem Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Programy na obu poziomach całkowicie zatem spełniają wymagania oraz odpowiadają kryteriom stosowanym wobec organizacji nauczania na kierunku Historia, w tym w zakresie osób prowadzących zajęcia, ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się dla osiągnięcia kwalifikacji oraz uprawnień do wykonywania zawodu nauczyciela historii.

Do najważniejszych celów kryterium umiędzynarodowienia procesu dydaktycznego na kierunku Historia zalicza się funkcjonalną porównywalność założeń koncepcyjnych programu Historii w zakresie treści, celów i spodziewanych efektów nauczania z innymi programami i projektami programów na poziomie szkolnictwa wyższego. Ułatwia to w praktyce wymianę semestralną studentów zagranicznych, jak i prowadzenie studiów w formule „Erasmus”, „Erasmus+”, jak i podwójnego dyplomu. W tym też zakresie dokonuje się modernizację bazy dydaktycznej, służącej procesowi nauczania, jak i włącza się do procesu kształcenia profesorów wizytujących z innych uczelni, którzy proponują praktyczne rozwiązania problemów na bazie swoich doświadczeń z macierzystych uczelni.

7.2. Zasady doboru treści kształcenia (podział na grupy zajęć, zajęcia do wyboru itp.)

Treści kształcenia, jakie są realizowane na kierunku Historia, stanowią komplementarne odniesienie do wszystkich założonych kierunkowych i przedmiotowych efektów uczenia się i są zgodne z obowiązującymi standardami i oznaczeniami Polskiej Ramy Kwalifikacji. Treści te zostały szczegółowo wymienione w sylabusach przedmiotów; to samo odnosi się do efektów szczegółowych zajęć i ich odniesienia do efektów kierunkowych. Ponadto zakres zagadnień tematycznych w sferze dydaktyki historii jest nierozdzielny z ramami wiedzy dyscypliny historia, do której został przyporządkowany przedmiot.

W treściach kształcenia w poszczególnych przedmiotach na kierunku Historia uwzględniono również możliwość pozyskania wiedzy i kompetencji językowych w zakresie

nowożytnego języka obcego (do wyboru) na poziomie B2 w ramach studiów licencjackich i B2+ na poziomie studiów magisterskich oraz języka łacińskiego (na SPS) zgodnie ze standardami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego i zgodnie z przepisami nadrzędnymi, w tym charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Dodatkowo, Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia przy IH obejmuje swoją właściwością m.in analizę treści nie tylko pod kątem jej zgodności z zakładanymi efektami uczenia się, ale również adekwatności w stosunku do aktualnego stanu wiedzy w zakresie nauk historycznych. Prowadzący zajęcia (koordynatorzy przedmiotów) dokonują weryfikacji i ewentualnej modyfikacji kart przedmiotowych w odniesieniu do treści programowych zajęć, zalecanej literatury, metod kształcenia lub sposobu weryfikacji efektów uczenia się. Powierzenie nauczycielom akademickim czynności związanych z koordynowaniem przedmiotu programowego dokonuje się w kontekście ich specjalizacji naukowej, wiedzy i doświadczenia zawodowego bądź dydaktycznego. W procesie oceny doboru treści programowych, ich zgodności z założonymi efektami uczenia się oraz wskazanego uprzednio aspektu przekazywania w ramach dydaktyki opartej na najnowszej wiedzy, uwzględniane są również opinie studentów i absolwentów kierunku Historia, pozyskiwane podczas badań ankietowych, przeprowadzanych po każdym semestrze studiów. Informacje z zakresu ewaluacji studenckiej zdobywane są w drodze dyskusji ze studentami bądź konsultacji podczas opiniowania przez nich projektów programów studiów.

Studenci, którzy nie mieli w szkole ponadpodstawowej większej styczności z przedmiotami z zakresu historii, mają możliwość uzupełnienia wiedzy w ramach bloków przedmiotów o charakterze wyrównawczym, obejmujących zasadniczo zagadnienia z zakresu historii Polski i historii powszechnej (od X do początku XXI w.) Zdecydowana większość zajęć na kierunku Historia odbywa się w języku polskim, w mniejszym stopniu również w języku angielskim, ukraińskim i niemieckim. Studenci mają dodatkowo możliwość wyboru określonych treści kształcenia, zaś wybór ten oparty został na przeciwstawieństwie epok historycznych, uwzględniając zainteresowania studentów zarówno dziejami epoki średniowiecznej, nowożytnej, jak i historii XIX w. i historii najnowszej (Polski i świata).

Programy studiów SPS na kierunku Historia są prowadzone zgodnie z kryteriami prowadzenia studiów, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 27.09.2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861) i Rozporządzeniem Ministra Nauki i

Szkolnictwa Wyższego z 20.09.2018 r. w sprawie klasyfikacji dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1818). Umożliwia to studentom historii wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej, całościowej liczby ECTS, która jest konieczna do ukończenia studiów. Wyborowi podlegają przedmioty kształcenia ogólnego oraz zajęcia na poszczególnych ścieżkach (szczegóły zawarte są w programach studiów). Zgodnie z planem studiów przewidziano, że na kierunku Historia na poziomie SPS wybór ścieżki odbywa się po ukończeniu drugiego semestru studiów spośród następujących propozycji ścieżek:

1. archiwistyka i historia Pomorza (również studia on-line) z możliwością uczestnictwa studentów w zajęciach prowadzonych zdalnie do wysokości 75% punktów ECTS;
2. historia nauczycielska
3. popularyzacja historii (również studia on-line) z możliwością uczestnictwa studentów w zajęciach prowadzonych zdalnie do wysokości 75% punktów ECTS.

Studenci wybierając ścieżkę uczenia się rozwijają swoje zainteresowania badawcze i zawodowe oraz rozszerzają kompetencje zawodowe, które pozwalają im na określenie priorytetów zawodowych i odnalezienie się w przyszłości na rynku pracy. Program studiów przewiduje realizację studiów w sześciu semestrach.

Program studiów na poszczególnych ścieżkach (niezależnie od dokonanego wyboru) obejmuje kształcenie w ramach wiedzy podstawowej i kierunkowej. Wybrane zajęcia programowe studiów (5 pkt ECTS) realizują treści z obszaru innych dyscyplin naukowych, niż dziedziny wiedzy, do których przypisany został kierunek studiów, w tym zgodnych Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 27.09.2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r., poz. 1861) w zakresie realizacji zajęć z nauk społecznych i Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie sposobu zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia z 20.10.2018 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 2090).

Wszystkim zajęciom przypisano odpowiednią wartość punktów ECTS, wynikającą ze średniego przeliczenia nakładu pracy 30 godzin na 1 ECTS. Zajęciom z wychowania fizycznego oraz z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy nie przypisano punktów ECTS. Student dla uzyskania kwalifikacji zawodowej bez względu na ukończoną ścieżkę uczenia się na poziomie studiów SPS musi łącznie uzyskać łącznie 180 punktów ECTS. W programach studiów uwzględniono dodatkowo praktyki zawodowe zbieżne z profilem ścieżki, przy czym w zakresie

historii nauczycielskiej jest to 30 godzin praktyki psychologiczno-pedagogicznej i 120 godzin praktyki przedmiotowo-dydaktycznej, a na pozostałych ścieżkach nienauczycielskich – 90 godzin.

Program studiów SDS przewiduje realizację zajęć w czterech semestrach o łącznej liczbie 120 punktów ECTS niezbędnej do uzyskania kwalifikacji zawodowej. Wybór ścieżki odbywa się przed rozpoczęciem studiów w ramach SDS na następujące ścieżki:

1. archiwistyka i historia Pomorza (również studia on-line) z możliwością uczestnictwa studentów w zajęciach prowadzonych zdalnie do wysokości 75% punktów ECTS;
2. historia nauczycielska;
3. dyplomacja i polityka zagraniczna (również studia on-line) z możliwością uczestnictwa studentów w zajęciach prowadzonych zdalnie do wysokości 75% punktów ECTS;
4. *public history*: historia w przestrzeni medialnej (również studia on-line) z możliwością uczestnictwa studentów w zajęciach prowadzonych zdalnie do wysokości 75% punktów ECTS.

W programach SDS uwzględniono konieczność odbycia praktyk zawodowych właściwych dla ścieżki, przy czym na ścieżce nauczycielskiej wynosi ona 30 godzin praktyki psychologiczno-pedagogicznej i 120 godzin praktyki dydaktycznej w szkole ponadpodstawowej; zaś na pozostałych ścieżkach nienauczycielskich – 90 godzin.

Programy studiów SDS uwzględniają zajęcia programowe, realizujące treści z obszaru innych dyscyplin naukowych, niż dziedziny wiedzy, do których przypisany został kierunek Historia – są to dualne, podlegające wyborowi, zestawy zajęć z nauk społecznych (5 pkt ECTS).

Programy studiów SDS na kierunku Historia odpowiadają standardom określonym w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 27.09.2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861) i umożliwiają studentowi wybór treści kształcenia, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby ECTS, która konieczna jest do ukończenia studiów. Wyborowi podlegają przedmioty kształcenia kierunkowego i zajęcia na poszczególnych ścieżkach (szczegóły w programie studiów).

Zgodnie z koncepcją studiów na kierunku Historia (SPS i SDS) o profilu ogólnoakademickim spełnia również warunki zawarte w rozporządzeniu w zakresie powiązania zajęć dydaktycznych z badaniami naukowymi, zgodnie z którą student musi uzyskać w ramach zajęć związanych z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach do których

przyporządkowany jest kierunek studiów wymiar co najmniej 50% ogólnej liczby punktów ECTS.

Wskazana zależność służy zdobyciu przez studenta zaawansowanej lub pogłębionej wiedzy (adekwatnie do poziomu studiów), a także przygotowaniu studenta do prowadzenia samodzielnych prac badawczych. W zależności od cyklu kształcenia, wartości te zamykają się w przedziałach od 79 do 84% ogólnej liczby punktów ECTS na SPS i od 85 do 89% ogólnej liczby punktów ECTS na SDS.

W art. 73 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z 20.07.2018 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 1668), znajduje się zapis, zgodnie z którym jednostki prowadzące kształcenie na profilu ogólnoakademickim (w tym IH) winny zapewnić wymiar co najmniej 75% ogółu zajęć prowadzonych w ramach studiów poprzez bezpośredni udział nauczycieli akademickich, dla których dana uczelnia jest podstawowym miejscem pracy. Aktualny wskaźnik dla kierunku kształtuje się odpowiednio: 100% dla SPS i 100% dla SDS, jeśliby nie wliczać „zerowego” punktu przedmiotów „Bezpieczeństwo i higiena pracy” oraz „Wychowanie fizyczne” .

7.3. Przyjęte formy i metody kształcenia

Formy i treści programowe w ramach kierunku Historia ułożone zostały w sposób systemowy, kompleksowy i poznawczy, uwzględniający logiczny układ sekwencyjny przedmiotów i realizację wszystkich założonych celów edukacyjnych dla danego poziomu kształcenia poprzez m.in. zastosowanie różnorodnych metod i form nauczania. Efekty uczenia się w ramach kształcenia historycznego osiągnąć są dzięki zastosowaniu adekwatnych form zajęć, takich jak: wykłady audytoryjne, ćwiczenia, laboratoria, ćwiczenia audytoryjne, seminaria oraz zajęcia o charakterze warsztatowym, jak i z zakresu pragmatyki szkolnej pozostające w powiązaniu z realizacją standardów kształcenia nauczycielskiego na ścieżce nauczycielskiej. Osiągnięciu celów edukacyjnych sprzyjają również odpowiednie metody dydaktyczne, wynikające z rodzaju nauczanego przedmiotu, jego specyfiki oraz organizacją zajęć.

Struktura programów oraz treści kształcenia na poszczególnych ścieżkach wyboru alternatywnego studiów historycznych zakładają pracę własną studenta, ukierunkowaną na osiągnięcie pożądanej skuteczności edukacyjnej. Ta część procesu dydaktycznego o charakterze samodzielnej pracy własnej studenta obejmuje: motywowanie i zachęcanie studentów do niezależnego, samodzielnego uczenia się poprzez odpowiednią formę zajęć dydaktycznych, tj. stymulowanie do wyszukiwania i przygotowywania materiałów potrzebnych do indywidualnych

prac pisemnych lub ustnych wypowiedzi, ukierunkowanie na odpowiednie sposoby poszukiwań materiałów i źródeł historycznych, skłanianie studentów do wypracowania własnego sposobu uczenia się (użycia właściwych strategii oraz technik uczenia się); samodzielne zapoznanie się z literaturą tematyczną bądź problemową, tworzenie przez studentów projektów i prezentacji zagadnieniowych (referaty, przeglądy literatury naukowej, itp.).

Praca własna studenta kierunku Historia polega na samodoskonaleniu w zakresie historii i treści stanowiących wybór w ramach ścieżki. Stosowane metody nauczania umożliwiają przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej w zakresie historii. Zajęcia bazują na wybranych elementach metodologii badawczej, mającej zastosowanie w dziedzinie nauk humanistycznych i w dyscyplinie historia.

Na studiach SPS wykorzystuje się, w ramach przygotowania do prowadzenia badań, w tym zgłębianych badań źródłoznawczych, metody polegające na przeprowadzeniu samodzielnej lektury literatury przedmiotu, pozyskaniu materiałów, dokonaniu selekcji i określenia istotności treści, doborze metod i narzędzi badawczych, samodzielnym i zespołowym opracowaniu i prezentacji wyników badań. Studentom studiów SDS IH umożliwia udział w prowadzonych badaniach w ramach zespołowych zadań naukowych realizowanych na kierunku Historia, udziela wsparcia w projektowaniu badań niezbędnych do przygotowania pracy magisterskiej, daje możliwość realizacji własnych projektów w ramach działalności Koła Naukowego Historii lub podczas konferencji naukowych. Realizacja programów i procesu kształcenia jest wspierana, zapleczem AP i IH, wykorzystującym narzędzia zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych i nowych technologii, pracowni komputerowej i specjalistycznego oprogramowania, tablicy interaktywnej, szczególnie w zakresie dydaktyki i archiwistyki.

Epidemia koronawirusa wymusiła w 2022 i 2021 r. poszukiwania alternatywnych od dotychczasowych kontaktowych i tradycyjnych metod kształcenia, metod z wykorzystaniem techniki cyfrowej i technik kształcenia na odległość. Zasady organizacji nauczania w okresie zagrożenia epidemicznego, zalecające hybrydowy model nauczania, określone zostały w regulacjach wewnętrznych AP. W IH opracowano procedury związane z prowadzeniem zajęć na odległość, wdrożono również wprowadzony zarządzeniem Rektora AP „Regulamin organizacji kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w AP w Słupsku” z 15.01.2021 r. Powołany został Pełnomocnik z ramienia IH do prac Uczelnianej Komisji ds. Kształcenia Zdalnego w AP w myśl zarządzenia Rektora z 12.02.2021 r., którego zadania są

wiążące również na czas, w którym może ponownie wystąpić bądź wystąpi zagrożenie epidemiczne. W IH prowadzone były i są przewidziane do realizacji w przypadku wystąpienia takiej konieczności metody synchronicznej pracy zdalnej (on-line) i asynchronicznej pracy zdalnej z wykorzystaniem narzędzi „MS Teams”, „Zoom”, „Google Meet”. Za zgodą dyrektora IH dopuszcza się również wykorzystanie innych narzędzi ICT wspomagających zdalne uczenie się studentów, w tym w zakresie pracy ze studentami o określonym stopniu niepełnosprawności, jak i w zakresie prowadzenia nauczania zindywidualizowanego w ramach Indywidualnej Organizacji Studiów, także dla szczególnie uzdolnionych studentów w myśl „Regulaminu studiów w AP w Słupsku”.

Podjęcie studiów odbiegających organizacyjnie od standardu przewidzianego programem studiów, w tym w ramach indywidualnego dostosowania do rodzaju i stopnia niepełnosprawności oraz właściwą realizację procesu dydaktycznego przez studenta z dysfunkcjami, reguluje „Regulamin studiów AP”. Główny akcent położono na uwzględnienie szczególnej sytuacji zdrowotnej studentów i wynikających stąd specjalnych potrzeb edukacyjnych. Inną formę zindywidualizowanych metod nauczania stanowi możliwość realizacji przez studenta części programu poza uczelnią macierzystą (w uczelni krajowej lub zagranicznej), przy czym nadrzędnym warunkiem jest spełnienie przez studenta wymagań wynikających z porozumień lub umów międzynarodowych, których AP jest stroną, w tym dotyczących uzyskania i wypracowania odpowiedniej liczby punktów ECTS.

Absolwent kierunku Historia powinien posiadać wiedzę i kompetencje zapewniające mu wysoką skuteczność wykonywanego w przyszłości zawodu. Osiągnięciu tego celu sprzyjają odpowiednie formy pracy i zajęć dydaktycznych. Na kierunku Historia w ramach wykładów regularnie stosowane są metody podawcze, tj. forma wykładu informacyjnego w połączeniu z techniką konwersatoryjną, werbalnej prezentacji zagadnienia wspomaganą multimedialnie, czy metoda opisu i pogadanki. W trakcie ćwiczeń stosowane są metody problemowe, łączące niejednorodne elementy, np.: seminarium, opisu porównującego, metody komunikacyjne (dyskusje, symulacje, odgrywanie ról), prezentacje, dyskusja dydaktyczna związanej z określonym zagadnieniem, metoda „za i przeciw” grup odmiennych stanowisk, metoda przewodniego tekstu, symulacji rozwiązań dydaktycznych. Wykorzystuje się również metody refleksyjne, np. pisanie retrospektywnych prac narracyjnych. Dla nauczania większości przedmiotów zastosowanie znajdują formy interakcji, do których należą m.in. praca w parach

czy grupach, jak i prezentacje. Metody te wydają się być skuteczne ze względu na różnorodność podejścia w stosowanych formach i sposobach prowadzenia zajęć oraz nacisk kładziony na rozwijanie kompetencji studentów, a także poprzez pryzmat samodzielnego dochodzenia do wiedzy opartej na aktywności poznawczej studentów.

8. Organizacja procesu kształcenia

8.1. Organizacja kształcenia w toku całych studiów na poziomie/poziomach kształcenia

Programy studiów kierunku Historia spełniają kryteria, które zostały wyszczególnione w przepisach prawnych, w tym: w Ustawie z 20.07.2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r., poz. 1668 z późn. zm.), Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 20.09.2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r., poz. 1861) i Zarządzeniu Rektora AP w Słupsku z 14.01.2019 r. w sprawie zasad konstruowania dokumentacji programów studiów w AP.

Programy studiów w zakresie historii obejmują sześć semestrów o łącznej liczbie 180 punktów ECTS (SPS) lub cztery semestry o liczbie 120 ECTS (SDS), niezbędnej do uzyskania kwalifikacji, tj. tytułu licencjata lub magistra historii. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych oraz zdobycie adekwatnej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Warunkiem uzyskania kwalifikacji pierwszego lub drugiego stopnia dla studiów na kierunku Historia o profilu ogólnoakademickim, poświadczonej dyplomem, jest osiągnięcie wszystkich założonych w programie efektów uczenia się, zdanie egzaminów, zdobycie przewidzianych harmonogramem studiów zaliczeń, złożenie i uzyskanie pozytywnej oceny z pracy dyplomowej oraz egzaminu dyplomowego. Programy studiów dostosowane są do efektów uczenia się określonych dla kierunku historia. Poszczególnym przedmiotom przypisano wartości punktów ECTS, zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów, uwzględniając nakład pracy własnej studenta. Przy oszacowaniu liczby ECTS uwzględniono tzw. godziny kontaktowe, potrzebne na wykonanie ujętych w karcie przedmiotu treści programowych, prac śródsemestralnych czy zaliczeniowych oraz wymiar samokształcenia studenta (samodzielne utrwalanie i uzupełnianie wiedzy). Nakład czasu pracy oszacowany został przez osoby odpowiedzialne za realizację zajęć, przy założeniu, że realizacja 1 pkt ECTS wymaga 30 godzin nakładu pracy studenta.

Ogólna punktacja ECTS w programach studiów na kierunku historia jest zgodna z

wymaganiami określonymi przez prawo. Punkty rozłożono proporcjonalnie do liczby semestrów, przy czym na rok akademicki przypada 60 pkt ECTS (około 30 pkt ECTS na semestr). Programy studiów dla kierunku Historia zakładają, że absolwent osiągnie wszystkie efekty uczenia się po przepracowaniu 5464 godzin w ramach SPS, a w ramach SDS – 3604 godzin. Wlicza się w to zarówno tzw. godziny kontaktowe z nauczycielem, jak i pracę własną studenta. Realizacja treści programowych oparta jest na kryterium tygodniowych rozkładów zajęć w ramach studiów stacjonarnych, zgodnych z organizacją roku akademickiego.

Bloki zajęć, i przedmioty umieszczone do realizacji w programie studiów, są związane z prowadzonymi na kierunku Historia badaniami naukowymi. Wskazany obszar edukacji w wymiarze ponad 50% ogólnej liczby punktów ECTS, przypisanej do toku kształcenia, służyć ma zdobywaniu przez studenta studiów SPS pogłębionej wiedzy, a także przygotowaniu i wypracowaniu umiejętności prowadzenia badań naukowych oraz uczestnictwa w nich studenta studiów SDS.

Programy studiów na kierunku Historia (SPS i SDS) spełniają wymóg możliwości wyboru określonych treści kształcenia, m.in. poprzez propozycję określonych ścieżek edukacyjnych. Wyborowi podlegają również przedmioty: z oferty nauk społecznych, języka obcego, seminarium dyplomowego, jak i grupa przedmiotów o charakterze historycznym do wyboru. Duże znaczenie przywiązuje się do analizy źródeł, szczególnie na studiach SPS. W ramach nauczania na poszczególnych ścieżkach, wyborowi podlegają zajęcia w wymiarze co najmniej 30% pkt ECTS w stosunku do ogólnej liczby 180 na SPS i 120 na SDS. Niemal wszystkie zajęcia dydaktyczne na kierunku Historia prowadzone są przez etatowych pracowników badawczo-dydaktycznych IH, jeśli nie liczyć przedmiotów z zakresu nauk społecznych, wychowania fizycznego czy zajęć specjalistycznych w ramach ścieżek nauczycielskich. Wykładowcy posiadają stosowne kwalifikacje, wiedzę i doświadczenie, udokumentowane poświadczenie wykształcenia, świadectwa kursów i szkoleń, zatrudnienia itp.

8.2. Zasady organizacji praktyk studentów

Praktyki zawodowe realizowane na kierunku Historia, stanowią element kompleksowej edukacji przewidzianej w programach studiów oraz przygotowania absolwenta do wykonywania oraz podejmowania zadań specjalistycznych. Stanowią one formę wspomagającą uzyskanie deklarowanych efektów uczenia się określonych w programie dla poszczególnych

ścieżek.

Praktyki zawodowe, pomimo braku obowiązku ich realizacji na studiach o profilu ogólnoakademickim (za wyjątkiem praktyk zgodnych ze standardem kształcenia nauczycielskiego), stwarzają możliwość skonfrontowania posiadanej już wiedzy i umiejętności z wymaganiami współczesnego rynku pracy oraz z oczekiwaniami podmiotów państwowych i samorządowych, placówek oświatowych, itp. Cele, zasady i sposób organizacji praktyk odrębnie do poszczególnych ścieżek uczenia się określają odrębne przepisy, przyjęte przez IH. Efekty uczenia się przypisane praktykom sformułowano w kartach przedmiotu o nazwie „Praktyka zawodowa”. Nadzór nad całością praktyk na kierunku Historia pełni Koordynator ds. praktyk w IH, a w ramach poszczególnych ścieżek – opiekunowie praktyk, którzy dokonują weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów uczenia się na podstawie przedłożonej dokumentacji i opinii z zakładu pracy stanowiącego miejsce odbycia praktyk. Koordynatorzy dbają o dobór instytucji, jako potencjalnego miejsca odbycia praktyk, szczególnie w zakresie profilu działalności instytucji przyjmującej i spójności praktyk z założonymi celami edukacji na kierunku Historia.

Odbycie praktyki jest możliwe po uzyskaniu skierowania, wystawionego na podstawie umowy pomiędzy AP a podmiotem przyjmującym studenta na praktykę. Szczegółowe informacje, dotyczące organizacji i odbywania praktyk studenckich są dostępne m.in. na stronie internetowej IH, jak i w sylabusach programów studiów (również dostępnych na stronie AP). Studenci studiów SPS zobowiązani są do odbycia praktyk zawodowych realizowanych w czwartym semestrze studiów. Studenci ścieżek archiwistycznych odbywają praktykę w archiwach państwowych, archiwach zakładowych, znajdujących się pod nadzorem właściwego terytorialnie archiwum państwowego bądź organizacji z archiwum zakładowym lub składnicą akt, a więc w instytucjach przechowujących państwowy zewidencjonowany i niezewidencjonowany oraz niepaństwowy zewidencjonowany i niezewidencjonowany zasób archiwalny w myśl ustawy z 14.07.1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. 2011, poz. 698 z późn. zm.). Studenci ścieżek nauczycielskich odbywają praktyki przewidziane odrębnymi przepisami obowiązującymi w myśl rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 25.07.2019 r. (Dz. U. poz. 1450 z późn. zm.), rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z 2.12.2020 r. (Dz. U. poz. 2160) oraz rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z 17.02.2021 r. (Dz. U. poz. 312). Studenci pozostałych ścieżek odbywają praktyki zawodowe w

oparciu o resortowe przepisy prawa regulujące status osób świadczących staż, wolontariat lub praktyki zawodowe. Praktyki realizowane w zakresie standardu kształcenia nauczycielskiego obejmują dwa rodzaje praktyk: psychologiczno-pedagogiczną i dydaktyczną. Na odbycie praktyki dydaktycznej z historii kieruje się studenta III roku specjalizacji nauczycielskiej (V i VI semestr studiów). W zakresie ścieżki nauczycielskiej liczba realizowanych godzin wynika ze standardów przygotowujących do zawodu nauczyciela. Studenci studiów SDS na ścieżkach nienauczycielskich odbywają praktykę w drugim semestrze w wymiarze 90. Student samodzielnie wybiera podmiot, w którym chce odbyć praktykę. Ma możliwość odbycia jej również za granicą. AP wspiera studentów w doborze miejsca praktyk, m.in. poprzez podpisane własne porozumienia z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego, które zadeklarowały przyjmowanie studentów z IH do odbycia praktyk.

Studenci studiów SDS na ścieżkach nauczycielskich mają obowiązek odbycia praktyki psychologiczno-pedagogicznej w wymiarze 30 godzin (w pierwszym semestrze studiów) oraz w liczbie 120 godzin praktyki przedmiotowo-dydaktycznej (w III i IV semestrze studiów). Praktyka realizowana jest na poziomie szkoły średniej.

Podstawą prawną realizacji praktyk zawodowych przez studentów kierunku Historia określają przepisy wewnętrzne, m.in. „Regulamin studiów AP w Słupsku”.

W warunkach wynikających z zagrożenia epidemicznego tryb odbywania praktyk z możliwością ich przebiegu w formie zdalnej regulowany był zarządzeniami Rektora AP o charakterze wyjątkowym.

8.3. Zasady organizacji procesu dyplomowania. Tematyka prac dyplomowych – zasady doboru i ich zgodność z działalnością naukową prowadzoną przez promotorów (profil ogólnoakademicki)

Zasady dyplomowania na kierunku Historia określają standardy opracowania pracy dyplomowej: licencjackiej i magisterskiej oraz organizację egzaminu dyplomowego odpowiednio do poziomu studiów. Podstawowe zapisy w tym zakresie znajdują się w „Regulaminie studiów AP w Słupsku” z 28.04.2021 r. Zróżnicowanie elementów i kryteriów pracy licencjackiej i magisterskiej przedstawiają się następująco:

Kryterium	Praca licencjacka	Praca magisterska
-----------	-------------------	-------------------

Charakter pracy	Studium przypadku / analiza porównawcza / pogłębiona diagnoza.	Ma znamiona pracy naukowej bądź, w przypadku prac wybitnych, w pełni wyczerpuje zagadnienie i jest punktem wyjścia dalszych badań.
Cel pracy	Nabycie umiejętności samodzielnego myślenia oraz konstrukcja pracy zbliżonej do opracowania naukowego.	Wykorzystanie samodzielnego myślenia w praktyce oraz konstrukcja pracy w pełni odpowiadającej naukowemu opracowaniu.
Zakres pracy	Wymaga wykorzystania typowych metod do diagnozy, identyfikacji i rozwiązania problemu.	Wymaga wykorzystania właściwych, specyficznych metod badawczych (w tym przeglądu źródeł publikowanych i niepublikowanych) do rozwiązania postawionego problemu bądź postawionych problemów.
Głębina opisu, wiedza dziedzinowa	Omówienie metod, technik, narzędzi, koncepcji adekwatnych do problemu i zakresu pracy oraz opis metod, technik, narzędzi, koncepcji wybranych do realizacji celu pracy.	Krytyczna analiza źródeł literaturowych, autorski opis problemu badawczego, jego rozwiązania i sposobu weryfikacji, polemika z innymi autorami.
Dobór źródeł	Specjalistyczna literatura dotycząca wiedzy historycznej – 30 pozycji, z przewagą książek i czasopism.	Bogata literatura, także w językach obcych. Wiarygodne i różnorodne źródła (w liczbie 40 pozycji i więcej), w tym źródła naukowe.

Praca dyplomowa (licencjacka lub magisterska) stanowi końcowy element każdego rodzaju

studiów realizowanych w IH i przedstawia samodzielne opracowanie określonego zagadnienia problemowego. Temat pracy jest związany ze ścieżką, programem i profilem ścieżki edukacyjnej studiów studenta, zaś jego konstrukcja oparta została na odrębnych regulaminach konstrukcji prac dyplomowych na ścieżkach. Problematyka i zakres doświadczalny seminariów kształtowany jest specyfiką specjalizacji naukowej promotorów, ich dorobkiem i empirią badawczą. Prace na obu poziomach studiów przygotowywane są w języku polskim, mogą być dodatkowo przygotowane w innych językach (angielski, niemiecki, ukraiński) z zakresu historii i historii edukacji, nauk pomocniczych historii (w tym archiwistyki) i promocji historii. Student dokonuje ostatecznego wyboru w kwestii orientacji tematu pracy dyplomowej.

Tematy prac dyplomowych, uwzględniające zainteresowania własne studenta oraz profil naukowy pracowników IH, zatwierdzone są na posiedzeniu Rady Instytutu. Wykonanie pracy dyplomowej licencjackiej ma wykazać wiedzę i umiejętności studenta w zakresie posługiwania się wybraną metodologią badawczą, wykorzystania literatury przedmiotu, opracowania zagadnienia określonego tematem pracy. Wykonanie pracy magisterskiej wymaga od studenta umiejętności planowania badań i posługiwania się piśmiennictwem naukowym, nadania pracy charakteru studium analitycznego poprzez postawienie problemu badawczego. W pracy dyplomowej student powinien wykazać umiejętność logicznego układu zagadnień, ścisłego i poprawnego formułowania wypowiedzi oraz poglądów. Sporządzone prace dyplomowe podlegają procesowi kontroli w zakresie ochrony praw autorskich i praw pokrewnych poprzez zastosowanie w AP systemu przeciwdziałającego kopiowaniu utworów. Jego funkcjonowanie regulują przepisy „Regulaminu antyplagiatowego”, przyjętego 11.02.2021 r. i regulującego zasady funkcjonowania Jednolitego Systemu Antyplagiatowego w AP w Słupsku. System ten pozwala wyeliminować prace dyplomowe, w których ujawniono nieuprawnione zapożyczenia w odniesieniu do fragmentów tekstu oraz określa stopień dokonania nieuprawnionych zapożyczeń. Za zapewnienie właściwej jakości procesu dyplomowania w IH odpowiadają kierownicy zakładów, a następnie Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia przy IH. Ona też dokonuje stosownych podsumowań procesu dyplomowania i sprawozdaje wnioski z jego

przebiegu w następnym roku akademickim.

9. Kryteria rekrutacji studentów i zapewnienie możliwości dalszego kształcenia

9.1. Opis kompetencji oczekiwanych od kandydatów na studia

Oferta studiów SPS o profilu ogólnoakademickim na kierunku Historia skierowana jest do absolwentów szkół średnich, którzy pragną uczyć się historii powszechnej i Polski, jak i historii Pomorza oraz archiwistyki, poszerzać wiedzę i kompetencje z zakresu historii i jej nauk pokrewnych, jak i określać wpływy historii i wydarzeń z przeszłości na kierunek przemian zjawisk występujących w otaczającym człowieka i społeczeństwa na świecie we współczesności. Ponadto, absolwent studiów SPS zdobywa szereg umiejętności i kompetencji koniecznych do kontynuowania studiów na poziomie studiów SDS oraz praktycznych umiejętności przydatnych na rynku pracy.

Kandydaci ubiegający się o przyjęcie na SPS na kierunku Historia powinni wykazywać się określonymi predyspozycjami oraz ogólną wiedzą z zakresu historii bądź świata współczesnego, umiejętnościami logicznego myślenia oraz skłonnością do analizowania poznawanych faktów, teorii i metod. Pożądanymi są również umiejętności interpersonalne, komunikatywność, kreatywność, otwartość na to, co inne. Od kandydata oczekuje się dodatkowo umiejętności pozyskania i wykorzystywania informacji z uwzględnieniem zasobów technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Kandydaci rekrutujący się na studia SPS powinni być gotowi do samodzielnego działania i współpracy. Są oni również gotowi do odpowiedzialności za podejmowane działania. Kandydat powinien wykazywać się zdolnością precyzyjnego formułowania myśli, w tym wypowiedzi, chęcią do doskonalenia zdobytych własnych kompetencji oraz poszerzania i aktualizowania nabytej już wiedzy.

Szczegółowe zasady rekrutacji na AP, w tym na kierunek Historia, określane są uchwałami Senatu AP w Słupsku. AP zapewnia równe szanse dla kandydatów na studia i publikuje z wyprzedzeniem do publicznej wiadomości treści uchwał rekrutacyjnych (BIP, strona IH). Kandydaci z niepełnosprawnościami lub osoby przewlekle chore podlegają tej samej procedurze kwalifikacyjnej, co wszystkie osoby ubiegające się o przyjęcie na studia w AP w Słupsku. Dodatkowo, istnieje możliwość ustalenia i określenia indywidualnej formy niezbędnego wsparcia, jak i zakresu działań w czasie studiów nakierowanych na pomoc studentowi z niepełnosprawnościami. Opcjonalnie, na wniosek kandydata na studia, można

dostosować formę postępowania kwalifikacyjnego do jego potrzeb, wynikających z ograniczeń kandydata i jego predyspozycji. Kandydaci, w tym cudzoziemcy, posiadający świadectwo lub dyplom wydany za granicą, podlegają kwalifikacji zgodnie z wymogami rekrutacyjnymi na kierunek Historia i odpowiednio do poziomu studiów. Szczegółowe zasady przeliczania ocen ze świadectw i dyplomów uzyskanych za granicą określa uchwała Senatu AP w Słupsku w sprawie zasad przyjęć na studia w odniesieniu do określonego roku akademickiego.

Preferencyjne warunki przyjęć w zakresie historii na studia na poziomie licencjackim precyzuje się na podstawie uchwały Senatu AP dla laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego. Pozostałe oczekiwania od kandydatów, mające charakter formalny, znajdują się w uchwałach rekrutacyjnych i są aktualizowane co roku z wyprzedzeniem na następne lata akademickie.

9.2. Kryteria rekrutacji studentów na poszczególne poziomy studiów

Kwalifikacja na studia SPS i SDS na kierunku Historia realizowana jest za pośrednictwem Biura Rekrutacyjnego AP i rozpoczyna się od elektronicznego zgłoszenia kandydata poprzez stronę internetową; tu też następuje logowanie do systemu. W zakresie studiów SPS rekrutacja przebiega w ramach ustalonego limitu miejsc i opiera się na wynikach zewnętrznego egzaminu maturalnego z historii, wiedzy o społeczeństwie lub innych przedmiotów humanistycznych, o ile kandydat nie zdawał na maturze historii lub wiedzy o społeczeństwie. O przyjęciu decyduje pozycja rankingowa. Nabór na studia SPS odbywa się na podstawie dokumentów, potwierdzających uzyskanie wykształcenia średniego i pozytywnego wyniku egzaminu maturalnego.

Postępowanie rekrutacyjne na studia SDS odbywa się w odniesieniu do osób, które posiadają dyplom ukończenia studiów SPS bądź inną kwalifikację studiów SPS (tytuł licencjata) w zakresie historii oraz kompetencje niezbędne do kontynuowania kształcenia na studiach magisterskich w zakresie wybranych uprzednio ścieżek. Osoby posiadające uprawnienia do podjęcia studiów SDS, a nie będące absolwentami studiów historycznych na poziomie SPS, również mogą ubiegać się o przyjęcie na studiach (z wyjątkiem ścieżki nauczycielskiej) i uczestniczyć w zajęciach o charakterze wyrównawczym realizowanych już po przeprowadzonym procesie rekrutacyjnym. W przypadku odmowy rekrutacji, kandydatom przysługuje odwołanie

się od decyzji.

W zakresie studiów SPS na kierunek Historia, studia stacjonarne o profilu ogólnoakademickim, wybór ścieżki dokonywany jest po drugim semestrze studiów. W zakresie studiów SDS na kierunek Historia, studia stacjonarne o profilu ogólnoakademickim, wybór ścieżki dokonywany jest przed rozpoczęciem studiów, przy czym muszą zaistnieć następujące warunki na następujących ścieżkach:

1. archiwistyka i historia Pomorza (w tym on-line) – ścieżka dla absolwentów wszystkich kierunków studiów (kandydaci, którzy nie posiadają ukończonych studiów historycznych pierwszego stopnia, zobowiązani zostaną do zaliczenia bloku przedmiotów uzupełniających);
2. ścieżka nauczycielska - dla absolwentów studiów historycznych pierwszego stopnia posiadających uprawnienia do nauczania przedmiotu historia w szkole podstawowej;
3. dyplomacja i polityka zagraniczna (w tym on-line) – dla absolwentów wszystkich kierunków studiów (kandydaci, którzy nie posiadają ukończonych studiów historycznych pierwszego stopnia, zobowiązani zostaną do zaliczenia bloku przedmiotów uzupełniających);
4. *public history*: historia w przestrzeni medialnej (w tym on-line) – dla absolwentów wszystkich kierunków studiów (kandydaci, którzy nie posiadają ukończonych studiów historycznych pierwszego stopnia, zobowiązani zostaną do zaliczenia bloku przedmiotów uzupełniających);

Kandydat na studia zobowiązany jest do przedłożenia dyplomu lub innego świadectwa (zaświadczenia) potwierdzającego posiadane kwalifikacje. W przypadku kandydatów nieposiadających dokumentu potwierdzającego powyższe kompetencje, zostanie przeprowadzona rozmowa kwalifikacyjna.

Przyjęcie kandydatów na studia następuje na podstawie złożonych wymaganych dokumentów. W przypadku kandydatów skierowanych na rozmowę kwalifikacyjną, przyjęcie na studia następuje na podstawie wyniku rozmowy kwalifikacyjnej i złożenia wymaganych dokumentów.

Odmienną od powyższej formą przyjęcia w poczet studentów Historii, stanowi procedura potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych w procesie edukacji poza systemem studiów, czy w wyniku przeniesienia się z kierunku Historia innej uczelni, przeniesienia się z innego kierunku lub z innej uczelni. Szczegóły postępowania określono w „Regulaminie Studiów

Akademii Pomorskiej w Słupsku” oraz w zarządzeniu Rektora AP w Słupsku z 14.09.2021 r. w sprawie wprowadzenia Procedury uznawania efektów uczenia się (przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta). Umożliwiło to wprowadzenie jednolitego systemu uznawania efektów uczenia się dla studentów, którzy zdobyli wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne w procesie kształcenia na studiach wyższych na wcześniejszych etapach edukacji. Procedurą objęci są studenci podejmujący kształcenie na kolejnym kierunku, zmieniający kierunek studiów w ramach Uczelni, wznowiający studia, przyjmowani ponownie, czy też przenoszący się z innej uczelni, jak i realizujący zajęcia w uczelni zagranicznej w ramach programu wymiany akademickiej („Erasmus”, „Erasmus+”).

9.3. Możliwości dalszego kształcenia dla absolwentów poszczególnych poziomów studiów

Ukończenie studiów SPS na kierunku Historia gwarantuje wszechstronne przygotowanie absolwenta (z tytułem licencjata) do podjęcia pracy w instytucjach zgodnych z profilem kierunku Historia, w tym w placówkach oświatowych, kulturalnych, archiwach państwowych i niepaństwowych, firmach o charakterze biznesowym i turystycznym, redakcjach prasowych, mediach. W ujęciu szczegółowym dla poszczególnych ścieżek przedstawia się to następująco:

ścieżka: archiwistyka i historia Pomorza

Absolwent kierunku historia, ścieżka: archiwistyka i historia Pomorza otrzymał wiedzę, umiejętności i kompetencję do nauki na studiach SDS z wykorzystaniem dokumentacji powstającej w instytucjach, firmach i organizacjach, pozostającej w obiegu, archiwizowanej na etapie przejściowym i wreszcie tą jej częścią, która trafia do archiwów państwowych. Absolwent posiada wiedzę i umiejętności z zakresu zarządzania dokumentacją i zawartą w niej informacją, bez względu na nośnik (papierowy bądź elektroniczny). We wszystkich tych dziedzinach znaczną rolę odgrywa różnego rodzaju dokumentacja. Może podjąć studia tam, gdzie ważną rolę odgrywa samodzielne stosowanie kolejnych generacji systemów informatycznych w zarządzaniu dokumentami elektronicznymi i papierowymi, a także wszelkimi treściami i zasobami informacyjnymi instytucji i firm.

Absolwent może podjąć studia SDS na tych kierunkach, gdzie podmiotem procesu edukacyjnego jest wyszukiwanie informacji w zasobie archiwalnym (ewidencjonowanym i nieewidencjonowanym, państwowym i niepaństwowym). Zdobędzie kwalifikacje do podjęcia

studiów SDS w tej lub w pokrewnych ścieżkach kształcenia, które kończą się uzyskaniem tytułu magistra.

ścieżka: nauczycielska

Absolwent ścieżki nauczycielskiej otrzymał wiedzę, umiejętności i kompetencję do pracy w szkolnictwie. Absolwent posiada poszerzoną wiedzę z zakresu dydaktyki historii, a także będzie przygotowany do podjęcia nauki na studiach SDS w zakresie nauczania historii. Ponadto absolwent może podjąć w ramach działalności społecznej i kulturalnej. Otrzymuje kwalifikacje do podjęcia studiów SDS w tej lub w pokrewnych ścieżkach kształcenia, które kończą się uzyskaniem tytułu magistra.

ścieżka: *public history*: historia w przestrzeni medialnej

Absolwent ścieżki *public history*: historia w przestrzeni medialnej otrzymał wiedzę, kompetencję i umiejętności do podjęcia kształcenia w zakresie prac nad upowszechnianiem historii i dorobku naukowego i kulturowego Polski, Europy i świata, z wykorzystaniem wiedzy i umiejętności, które może rozwijać poprzez studia SDS z wykorzystaniem opracowań historycznych bez względu na ich formę, umiejętności historyka-popularyzatora i historyka-społecznego dokumentalisty. Ma wiedzę i kompetencję z zakresu specjalistycznej terminologii marketingu historycznego i społecznego administratora i popularyzatora historii. Może podjąć studia związane z rozbudowującym się rynkiem „aktywnej turystyki”: pilotów i przewodników wycieczek, specjalistów z zakresu *public history*, potrafiących uwzględnić w swojej pracy tradycje historyczne i dorobek kulturowy.

W zakresie studiów SDS, szczegóły związane z podjęciem dalszego kształcenia i uczenia się odnoszą się do następujących ścieżek:

ścieżka: nauczycielska

Absolwent ścieżki nauczycielskiej SDS może kształcić się w przestrzeniach edukacyjnych związanych z pracą w szkole podstawowej i ponadpodstawowej, jak i z zakresu dydaktyki historii. Zdobył kwalifikacje do podjęcia studiów w ramach szkoły doktorskiej lub kwalifikacje niezbędne do dalszego ustawicznego uczenia się.

ścieżka: *public history*: historia w przestrzeni medialnej

Absolwent ścieżki: *public history*: historia w przestrzeni medialnej może kształcić się w przestrzeniach edukacyjnych związanych z upowszechnianiem historii i dorobku naukowego i kulturowego Polski, Europy i świata. Absolwent ścieżki może podjąć również kształcenie doskonalące w zakresie funkcjonowania instytucji, które w swoich statutowych zadaniach przygotowują opracowania historyczne bądź inne historyczne formy (tekstowe i nietekstowe) bez względu na ich postać i przeznaczenie, z wykorzystaniem umiejętności historyka-popularyzatora i historyka-społecznego dokumentalisty (w muzeach, domach kultury, archiwach, świetlicach publicznych i środowiskowych). Może również podjąć kształcenie doskonalące w tematykach związanych z samodzielnym bądź zespołowym prowadzeniem prac i przedsięwzięć mających związek z historią, również jako lider zespołu. Może dokształcać się w zakresie marketingu historycznego i społecznego administratora i popularyzatora historii, w zakresie rynku „aktywnej turystyki”: pilotów i przewodników wycieczek, specjalistów z zakresu *public history*: historia w przestrzeni medialnej potrafiących uwzględnić w swojej pracy tradycje historyczne i dorobek kulturowy, jak i w zakresie form doskonalenia zawodowego, gdzie może pełnić wiodącą rolę w przedsięwzięciach związanych z historią publiczną. Może również podjąć studia w ramach szkoły doktorskiej lub kwalifikacji niezbędnych do dalszego ustawicznego uczenia się.

ścieżka: archiwistyka i historia Pomorza

Absolwent kierunku historia, ścieżka: archiwistyka i historia Pomorza może doskonalić się zawodowo w tych przestrzeniach edukacyjnych, które związane są z dokumentacją powstającą w instytucjach, firmach i organizacjach, pozostającą w obiegu, archiwizowaną na etapie przejściowym i wreszcie tą jej częścią, która trafia do archiwów państwowych. Może również kształcić się i poszerzać wiedzę i kompetencje w zakresie kształtowania zasobu archiwalnego, jak i w zakresie pełnienia w tym procesie określonych ról.

Absolwent może kształcić się w przestrzeniach edukacyjnych związanych z pracą na stanowiskach przetwarzania danych osobowych i innych informacji prawnie chronionych, a także w zakresie specjalistycznego uczenia się osób wykonujących pracę lub działalność gospodarczą związaną z przechowywaniem dokumentacji osobowej i płacowej pracodawców; ponadto może dokształcać się w zakresie spraw związanych z funkcjonowaniem absolwenta na

ryнку pracy, szczególnie w przestrzeni archiwów państwowych. Ponadto w archiwach państwowych może podjąć formy uczenia się doskonalącego zbieżnego z zadaniami młodszego archiwisty i archiwisty, jak i na dalszych stanowiskach rozwoju zawodowego przewidzianych w drodze kariery zawodowej.

Absolwent może doskonalić się zawodowo w tych przestrzeniach edukacyjnych, które związane są z wyszukiwaniem informacji w zasobie archiwalnym (ewidencjonowanym i nieewidencjonowanym, państwowym i niepaństwowym), przydatnym zarówno do pracy w archiwach jak i w podmiotach, które do swego działania potrzebują informacji znajdujących się w archiwaliach (urzędy, sądy, kancelarie prawne, biura genealogiczne, szkoły, instytucje kultury, media). Posiada kwalifikacje do podjęcia studiów w ramach szkoły doktorskiej lub kwalifikacje niezbędne do dalszego ustawicznego uczenia się.

ścieżka: dyplomacja i polityka zagraniczna

Absolwent ścieżki dyplomacja i polityka zagraniczna może doskonalić się zawodowo w tych przestrzeniach edukacyjnych, które związane są z pracą w administracji, sektorze publicznym i organizacjach *non-profit*. Może podjąć formy uczenia się doskonalącego w odniesieniu do osób wykonujących pracę w organach administracji publicznej (państwowej, rządowej lub samorządowej; zespolonej i niezespolonej), jednostkom im podległym, w szczególności jednostkom wymienionym w Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Rodzajów Działalności (ISIC), Nomenklaturze Działalności we Wspólnocie Europejskiej (NACE) i w oparciu o Polską Klasyfikację Działalności (PKD), ponadto dokształcać się w zakresie wiedzy i kompetencji osób prowadzących działalność gospodarczą i inną w sektorze publicznym oraz w zakresie działalności w organizacjach *non-profit*. Może podjąć dalsze uczenie się w zakresie zwiększenia kompetencji przydatnych do pracy na stanowiskach związanych z przetwarzaniem informacji prawnie chronionych po uprzednim otrzymaniu upoważnienia od pracodawcy. Ma kwalifikacje do podjęcia studiów w ramach szkoły doktorskiej lub kwalifikacje niezbędne do dalszego ustawicznego uczenia się.

Absolwenci studiów SPS i SDS mogą dodatkowo podjąć naukę w innych, niż akademickich formach samodoskonalenia zawodowego. Zaliczyć do nich należy: studia podyplomowe, m.in. w zakresie historii, europeistyki, prawa, dyplomacji, mikro- i makroekonomii, zarządzania, filologii (polskiej i obcej), itp., w zależności od ukończonej ścieżki kształcenia. Możliwości w tym

zakresie oraz zmieniający się świat w przestrzeni politycznej, społecznej i gospodarczej stwarza możliwości aktywnego uczestnictwa w procesie kształcenia i uczenia się.

10. Zabezpieczenie procesu kształcenia

10.1. Posiadana infrastruktura dydaktyczna i jej pojemność

Instytut Historii dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową, umożliwiającą realizację programów studiów o profilu ogólnoakademickim oraz osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, jak i prowadzenia badań naukowych. IH posiada dobre warunki lokalowe. Sale dydaktyczne są wyposażone w sprzęt wspomagający proces nauczania, co umożliwia uzyskanie przez studentów założonych umiejętności i kompetencji. Kształcenie na kierunku Historia prowadzone jest przede wszystkim w budynku AP w Słupsku przy ul. K. Arciszewskiego 22a.

Instytut dysponuje pięcioma salami dydaktycznymi o numerach: 18, 20, 26 i 28 oraz salą nr 55 użytkowaną wspólnie ze Studium Języków Obcych). Sale ulegają stałej modernizacji, szczególnie w zakresie ich wyposażenia w urządzenia multimedialne. Stan wyposażenia można określić jako dobry.

Zajęcia dydaktyczne w mniejszych grupach seminaryjnych odbywają się także w siedzibach Zakładów.

W ramach procesu dydaktycznego studenci odbywają część zajęć poza siedzibą IH na podstawie odrębnych umów. Studenci kierunku Historia na ścieżce nauczycielskiej zajęcia praktyczne z dydaktyki historii odbywają regularnie w szkołach podstawowych i średnich. Nauczyciele tych szkół aktywnie współpracują z prowadzącymi zajęcia pracownikami naukowymi IH, używając infrastruktury i wyposażenia, które można ocenić jako bardzo dobre. Niektóre z zajęć ścieżki archiwistycznej prowadzone są w Archiwum Państwowym w Koszalinie Oddział w Słupsku (w pracowni naukowej, magazynów archiwalnych oraz na stanowiskach komputerowych), rzadziej w siedzibie centrali Archiwum w Koszalinie.

Podczas odbywania praktyk obowiązkowych studenci kierunku korzystają z infrastruktury tych instytucji, w których odbywają się praktyki.

Zgodnie ze standardami oraz zapisami zawartymi w programach studiów, IH zobowiązał się do zapewnienia studentom kierunku Historia podstawowych warunków dotyczących infrastruktury. Całościowa baza lokalowa Instytutu mieści się w budynku przy ul. Arciszewskiego 22a. Zajęcia odbywają się w salach użytkowanych przez Instytut (ich zestawienie znajduje się

poniżej), które są wyposażone w podstawowe wyposażenie: ławki, krzesła i tablice. Na infrastrukturę teleinformatyczną użytkowana przez studentów i pracowników Instytutu Historii składają się: 1) wolny dostęp do sieci Wi-Fi na terenie budynku Instytutu; 2) platforma e-learningowa umieszczona pod adresem strony <https://ckel.apsl.edu.pl>, 3) system e-HMS (elektroniczna obsługa studiów, indeks elektroniczny itp.), umożliwiający szybkie kontaktowanie się prowadzących zajęcia ze studentami, przekazywanie materiałów edukacyjnych, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych itp.; 4) system ROSA umożliwiający planowanie przydziałów osobom prowadzącym zajęcia; 5) wykorzystanie infrastruktury Instytutu Nauk Ścisłych i Technicznych w zakresie zajęć związanych z zastosowaniem technologii informacyjnych.

Ponadto Instytut wykorzystuje zasoby teleinformatyczne, bazy danych oraz pozostałe dane teleinformacyjne Biblioteki Głównej AP w zakresie dostępu do zbiorów bibliotecznych Uczelni oraz zbiorów pozauczelnianych.

Infrastruktura Instytutu wykorzystywana jest do prowadzenia zajęć teoretycznych i praktycznych, związanych ze studiami na ścieżkach: archiwistyka (wraz ze ścieżką pomorzoznawczą), a także jest przygotowana do prowadzenia zajęć na ścieżce *public history*: historia w przestrzeni medialnej i na ścieżce nauczycielskiej.

Infrastruktura przygotowana do wymogów definiowanych w programach studiów jest przystosowana w stopniu podstawowym i spełnia warunki zdefiniowane w programach studiów oraz gwarantuje ich spełnienie w podstawowym stopniu. Osoby z niepełnosprawnością mają możliwość wejścia do budynku wykorzystując windę zapewniającą komunikację pomiędzy wszystkimi poziomami siedziby Instytutu. Ponadto przed wejściami do poszczególnych pomieszczeń Instytutu znajdują się napisy wykonane alfabetem Brail'a informujące o lokalizacji i funkcji pomieszczeń.

Wyposażenie obiektów i ich dostosowanie do wymogów programów studiów jest podstawowe. W skład wyposażenia Instytutu Historii wchodzi zbiór czasopism naukowych rozmieszczony w siedzibach Zakładów, kolekcja „Bibliografii Historii Polskiej” oraz zbiór map ściennych, częściowo rozlokowany w poszczególnych salach będących w użytkowaniu Instytutu (całość zbioru liczy 130 egzemplarzy i atlasów historycznych w łącznej liczbie 144 sztuk). W poszczególnych Zakładach znajduje się łącznie 13 komputerów stacjonarnych z dostępem do Internetu, 2 rzutniki multimedialne, rzutnik pisma, telewizor, odtwarzacz DVD i sprzęt

nagłaśniający. Całość sprzętu ma charakter przenośny. Studenci mają możliwość korzystania z ogólnodostępnego komputera zlokalizowanego wewnątrz budynku IH z dostępem do internetu, zaś zajęcia wymagające wykorzystania infrastruktury teleinformatycznej odbywają się w budynku Zakładu Informatyki (Instytut Nauk Ścisłych i Technicznych, ul. Arciszewskiego 22d).

Do realizacji zajęć wykorzystywany jest stacjonarny i przenośny sprzęt komputerowy, z łączem internetowym (stałym i Wi-Fi), który umożliwia realizację zajęć z zakresu tych przedmiotów, które przewidują wykorzystanie zbiorów danych i ich transmisji do wyświetlenia i edycji na sprzęcie końcowym (peryferyjnym). W zakresie realizacji zajęć wymagających użycie sprzętu komputerowego („Zastosowanie technik informacyjnych”), baz danych, edycji elektronicznej dokumentów wykorzystuje się zasób Katedry Informatyki oraz, w zakresie prac bazodanowych na ścieżkach archiwistycznych, w IH na czterech komputerach (stacjonarnych i przenośnych). Instytut wystąpił również do Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych w Warszawie o udzielenie nieodpłatnych licencji na wykorzystanie unowocześnionego oprogramowania edukacyjno-produkcyjnego do bazy ZOSiA, wykorzystywanej w archiwach państwowych.

10.2. Kierunki rozwoju infrastruktury dydaktycznej

Rozwój infrastruktury dydaktycznej IH uzależniony jest od szeregu czynników wewnętrznych i zewnętrznych. Wynika on m.in. z własnych możliwości IH oraz możliwości AP, jak i udziału w procesie inwestycyjnym środków zewnętrznych. Doskonalenie infrastruktury dydaktycznej IH jest zadaniem stałym i wymaga planowania i realizacji zadań związanych ze wzmocnieniem potencjału dydaktycznego i naukowego i wzbogacenia w niezbędną aparaturę. Koniecznym zatem jest rozbudowa i modernizacja przede wszystkim bazy komputerowej, poprzez zakup laptopów lub urządzeń stacjonarnych wraz z oprogramowaniem i sprzętem projekcyjnym. Kierunki rozwoju infrastruktury dydaktycznej są zbieżne z postulatami pracowników, studentów i doktorantów IH oraz przedstawicieli Zespołu Oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej, którzy wyrazili zainteresowanie w dalszej perspektywie podniesienia stopnia wyposażenia w urządzenia (wraz z oprogramowaniem, gdzie to konieczne) w sprzęty, które mogłyby jeszcze bardziej usprawnić pracę naukowo-dydaktyczną. Studenci podnieśli również kwestię związaną z możliwością digitalizacji materiałów edukacyjnych, które

wykorzystuje się na zajęciach z użyciem starszego sprzętu audiowizualnego, do nowych, cyfrowych form eksploatacji. Prace te można byłoby przeprowadzić na miejscu (bezkosztowo), w jednej z sal w ramach zajęć z digitalizacji materiałów archiwalnych (audiowizualnych), przeznaczonej do digitalizacji materiałów powstałych na nośnikach analogowych. Działania te są zbieżne z zapisami strategicznego rozwoju AP oraz z przyjętą strategią rozwoju IH.

10.3. Zasoby biblioteczne i dostęp do nich przez studentów

Studenci kierunku Historia mają do dyspozycji zasób biblioteczny składający się z księgozbiorów w tradycyjnej i elektronicznej postaci, dostępności zasobu dla czytelnika oraz jego funkcjonalności. Najważniejszą rolę odgrywają zbiory Biblioteki Głównej AP, położonym na terenie kampusu AP. Zawiera ona podstawowy zakres książek z zakresu humanistyki (w tym historii), nauk społecznych i dziedzin pokrewnych, oraz towarzyszącą temu infrastrukturę sprzyjającą nauce (stanowiska komputerowe, czytniki, czytniki dla osób niedowidzących, skanery, usługi kserograficzne).

Biblioteka Uczelniana AP jest największą biblioteką naukową na Pomorzu Środkowym a trzecią w województwie pomorskim. Swoją działalnością obejmuje całą społeczność akademicką.

Księgozbiór Biblioteki Uczelnianej liczy ok. 450 000 jednostek bibliotecznych, w tym ok. 50 000 jednostek inwentarzowych czasopism. Są to publikacje z zakresu wszystkich dyscyplin naukowych, ze szczególnym uwzględnieniem nauk humanistycznych i społecznych, nauk matematyczno-przyrodniczych oraz nauk o zdrowiu a także literatura regionalna, tj. piśmiennictwo dotyczące Pomorza. Literatura ta umożliwia prowadzenie badań naukowych z wielu obszarów wiedzy. Studenci, doktoranci i pracownicy AP mogą również korzystać z bibliotek naukowych Trójmiasta w oparciu o Porozumienie Zespołu Bibliotek Naukowych Województwa Pomorskiego.

Studenci i pracownicy Akademii Pomorskiej w Słupsku posiadają również dostęp do wielu tysięcy czasopism elektronicznych np. poprzez Wirtualną Bibliotekę Nauki (od 2003 r. w ramach ówczesnych Konsorcjów EBSCO i Science Direct) bezpośrednio przez stronę WBN (<https://wbn.icm.edu.pl/>) lub poprzez link „Zasoby” na stronie Biblioteki Uczelnianej (<https://www.apsl.edu.pl/struktura/biblioteka-uczelniana/zasoby>) oraz kilkuset tysięcy książek elektronicznych poprzez bazę IBUK. Dostęp do baz jest możliwy z całego kampusu Uczelnia w

przypadku niektórych baz np. EBSCO i IBUK również z komputerów domowych.

Księgozbiór Biblioteki Uczelnianej AP w Słupsku dla kierunku Historia liczy ponad 24 000 jednostek bibliotecznych książek. Są to publikacje stanowiące aktualną literaturę (obowiązkową i uzupełniającą) dla studentów oraz literaturę naukową, umożliwiającą prowadzenie badań naukowych z tego obszaru wiedzy. Studenci i pracownicy posiadają również dostęp do 49 000 tytułów książek elektronicznych z zakresu historii w bazie IBUK LIBRA.

Biblioteka posiada ogółem 3 286 tytułów czasopism w formie drukowanej. Prenumeruje prawie 400 tytułów czasopism na tradycyjnych nośnikach (papierowych), w tym 54 tytuły dla kierunku Historia. Biblioteka Uczelniana AP w Słupsku oferuje również dostęp do wielu tysięcy tytułów czasopism i książek w formie elektronicznej; jest uczestnikiem Konsorcjum MathSciNet, EBSCO, Elsevier i ASFA oraz IBUK (książki elektroniczne). Współtworzy Bałtycką Bibliotekę Cyfrową z siedzibą w Słupsku. W zasobach elektronicznych baz EBSCO pracownicy i studenci Uczelni mają dostęp do ponad 592 000 wyników z zakresu historii, w tym w większości w pełnym tekście. Dodatkowo na platformie Ebscohost istnieje dostęp do baz: European Views of the Americas oraz Open Dissertations. W bazie Wiley istnieje dostęp do ponad 32 000 czasopism i książek elektronicznych z zakresu historii w bazie Science Direct dostęp do 40 publikacji elektronicznych, a w bazie Springer Link dostęp do ponad 64 000 dokumentów elektronicznych z zakresu historii.

Pracownicy i studenci AP posiadają również dostęp do interdyscyplinarnych baz cytowań: Scopus i Web of Science, systemu informacji prawnej Legalis oraz czasopism NATURE i SCIENCE.

Biblioteka Uczelniana AP w Słupsku pracuje w systemie komputerowym PROLIB, wszystkie czynności biblioteczne są skomputeryzowane, m.in. działa komputerowy moduł zdalnego zamawiania i rezerwacji zbiorów poprzez Internet, uruchomiona została Strefa Wolnego Dostępu do zbiorów z samoobsługowym systemem wypożyczania i zwrotów (RFID). Na terenie Biblioteki istnieje możliwość korzystania z szerokopasmowego Internetu. Biblioteka posiada 100 miejsc w Czytelni oraz 31 komputerów dla użytkowników (w tym z dostępem do Internetu oraz baz danych). Wypożyczalnia i Czytelnia czynne są sześć dni w tygodniu (od poniedziałku do soboty), a także w wybrane niedziele w godzinach dostępnych dla studentów stacjonarnych i niestacjonarnych. Obiekt jest przystosowany do obsługi osób niepełnosprawnych, w tym osób

niedowidzących.

10.4. Procedury uzupełniania zasobów

Okresowa ocena zasobów wsparcia materialnego prowadzonych studiów w IH, w tym zasobów bibliotecznych i ich dostosowania do potrzeb kształcenia na kierunku Historia, realizowana jest każdego roku zgodnie z zatwierdzonym „Regulaminem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia” w IH. Ocenie podlega stan i jakość merytoryczna zbioru Biblioteki Głównej AP w zakresie kształcenia historycznego. Badaniu podlegają posiadane przez Bibliotekę grupy zbiorów z zakresu historii, liczba jednostek inwentarzowych oraz tytuły z zakresu historii, woluminy czasopism historycznych oraz punktowanych z zakresu historii, w tym z zakresu realizacji zajęć oraz w pracach badawczych. Każdy z pracowników ma możliwość składania wniosków o uzupełnienie zbiorów bibliotecznych o ważne i najnowsze publikacje związane z historią, dydaktyką historii i archiwistyki. System dystrybucji publikacji i informacji o zbiorach oraz zasady współpracy Biblioteki ze środowiskiem akademickim historyków są stale doskonalone, sprzyjają dbałości o zapewnienie odpowiednich standardów i jakości kształcenia zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami edukacyjnymi społeczności AP.

11. Zasady doboru nauczycieli

11.1. Potencjał kadrowy do zabezpieczenia procesu kształcenia i jego ewolucja

Proces kształcenia akademickiego prowadzącego do uzyskania kierunkowych efektów uczenia się na kierunku Historia wymaga właściwego doboru kadr. Politykę kadrową w tym zakresie kształtuje dyrektor IH, który w porozumieniu z kierownikami zakładów dokonuje analizy stanu zatrudnienia i jego dalszej racjonalizacji w celu zabezpieczenia potrzeb dydaktycznych, jak i zachowania właściwych proporcji samodzielnych i niesamodzielnych nauczycieli-badaczy, wynikających z odrębnych przepisów. Podstawowym celem prowadzonej polityki kadrowej jest, dążenie do zbudowania potencjału zakładów w oparciu o pracowników, prowadzących prace badawcze z zakresu nauk humanistycznych w dyscyplinie historia. Umożliwia to podjęcie nie tylko indywidualnego rozwoju naukowego przez poszczególnych nauczycieli, ale również gwarantuje pełną realizację programów studiów obu poziomów kształcenia. Część z nauczycieli IH odznacza się pozadyscyplinarnymi kwalifikacjami z zakresu innych nauk, na przykład: historii sztuki, etnografii, archeologii, co trafnie uzupełnia ofertę

edukacyjną ścieżek programów na kierunku Historia. Wykładowcy posiadają również kompetencje dydaktyczne i inne, zdobyte poza uczelnią, są członkami regionalnych, krajowych i międzynarodowych gremiów eksperckich. Osoby te prowadzą przedmioty ukierunkowane na osiągnięcie przez studentów wiedzy i umiejętności z zakresu dydaktyki szczegółowej (dydaktyki historii) czy archiwistyki, mają również kompetencje z zakresu stosunków międzynarodowych, w tym relacji polsko-ukraińskich.

Weryfikację kadry nauczającej z udokumentowanym dorobkiem naukowym bądź dydaktycznym prowadzi się w oparciu o okresowo aktualizowaną „Kartę kompetencji nauczyciela akademickiego”.

Struktura zatrudnienia w IH obejmuje głównie grupę pracowników badawczo-dydaktycznych. Zajęcia na kierunku Historia prowadzą również samodzielni pracownicy nauki.

Proces pozyskania odpowiedniej kadry polega m.in. na zatrudnianiu nowych pracowników w trybie otwartego i przejrzystego postępowania konkursowego, uwzględniającego kryteria adekwatne do wymagań stanowiskowych. Zapewnienie kształcenia na wysokim poziomie akademickim odbywa się w IH m.in. poprzez procedurę konkursową na stanowiska etatowe wykładowców, która stanowi odzwierciedlenie dbałości o wykwalifikowaną oraz specjalistyczną kadrę zgodnie z warunkami profilu kierunku i wytycznymi określonymi w Ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z 20.07.2018 r. (Dz. U. z 2018 roku, poz. 1668), a także w „Statucie AP w Słupsku” w zakresie ogłaszania uwarunkowań rekrutacyjnych i kwalifikacji przy nawiązywaniu stosunku pracy z nauczycielami akademickimi.

W ramach swoich kompetencji Komisja ds. Jakości Kształcenia przy IH wspiera działania dyrektora IH w zakresie właściwego zarządzania zasobami ludzkimi i kształtowania potencjału społecznego, nadzoruje proces uaktualniania danych w odniesieniu do indywidualnych ocen jakości pracy kadry badawczo-dydaktycznej i monitorowania jej osiągnięć w zakresie poziomu własnych umiejętności, doskonalenia metodyki prowadzenia zajęć, aktualizacji wykorzystywanych materiałów oraz wprowadzania innowacji dydaktycznych.

W tym zakresie również i nauczyciele akademicy uczestniczą w procesie samodoskonalenia, aktywnie uczestniczą w zespołowych i samodzielnych pracach badawczych i zdobywają kolejne stopnie awansu naukowego. Uczestniczą również w procesie mobilności nauczycieli w zakresie współpracy międzynarodowej (choć należy dostrzec, że w tej przestrzeni

można zwiększyć udział pracowników IH), realizacją projektów i staży oraz wymiany zagranicznej.

Polityka projakościowa umożliwia włączenie mechanizmów proceduralnych, w tym wewnętrznego systemu oceny pracowników (okresowej i na podstawie ankietyzacji studenckiej) oraz hospitacji zajęć, egzaminów i zaliczeń w zakresie jakości pracy nauczycieli. W AP służą ku temu również inne procedury, w tym zasady oceny pracy nauczycieli akademickich, zatwierdzone stosownymi uchwałami Senatu AP w Słupsku w sprawie obowiązywania „Regulaminu oceny nauczycieli akademickich zatrudnionych w AP”, a także wizytacje zajęć, których tryb reguluje „Procedura organizacji i realizacji hospitacji w AP w Słupsku”.

Pracownicy osiągający sukcesy w działalności naukowej, dydaktycznej lub organizacyjnej mogą zdobywać wyróżnienia w ramach nagród rektorskich. Wzrost wskaźników aktywności w ostatnich latach pracowników IH w zakresie ewaluowanej dyscypliny Historia jest dowodem na słuszność utrzymania akademickości jako jednego z wiodących elementów koncepcji kształcenia na tym kierunku.

Nauczyciele akademicy IH, mają nie tylko odpowiednie przygotowanie pedagogiczne, ale łączą je z procesem kształcenia i własną bądź zespołową pracą naukową. Doświadczenie dydaktyczne, kwalifikacje i dorobek naukowy kadry IH, jak i realizowane kierunki badawcze w Instytucie oraz osiągnięcia w zakresie dyscypliny historia, są właściwe oraz spójne z treściami programowymi studiów, a także zakładanymi efektami uczenia się dla kierunku Historia. Struktura kwalifikacji zapewnia realizację założeń programowych studiów na obu poziomach SPS i SDS.

11.2. Zasady przydziału zajęć dydaktycznych dla nauczycieli

Za właściwy przydział zajęć oraz za politykę kadrową w IH odpowiada dyrektor Instytutu, który w porozumieniu z kierownikami właściwych zakładów wypracowuje m.in. na dany rok akademicki indywidualne przydziały pracownicze zajęć zgodnie z aktualnie realizowanymi programami studiów. W trakcie planowania obsady zajęć dydaktycznych na kierunku Historia, brane są pod uwagę zasadnicze przesłanki – a) kompetencje, predyspozycje i doświadczenie nauczycieli akademickich do prowadzenia danego przedmiotu (również na podstawie

doświadczeń z zajęć w okresach poprzednich); b) indywidualne zainteresowania badawcze pracowników, potwierdzone publikowanymi pracami naukowymi lub (i) projektami badawczymi; c) rozwój osobisty w kontekstach form kształcenia: studia podyplomowe, szkolenia i kursy oraz nabyte w ich trakcie kompetencje i umiejętności rozumiane tu jako doskonalenie umiejętności i nabywanie nowych; d) opinię studentów wyrażoną w ankietach oceny zajęć dydaktycznych i pracy nauczycieli akademickich; e) prowadzenie seminariów dyplomowych przez samodzielnych pracowników badawczych i dydaktycznych – nie stoi to w sprzeczności realizacji tego zadania na studiach SDS, przy czym „Regulamin studiów w AP w Słupsku” dopuszcza możliwość wykonania zarówno pracy licencjackiej, jak i magisterskiej pod kierunkiem nauczycieli ze stopniem doktora); f) równomierne obciążenie pracowników obowiązkami dydaktycznymi w ramach pensum zgodnie z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, jak i regulacjami uczelnianymi oraz prawem pracy; g) możliwością prowadzenia zajęć przez pracowników dydaktycznych lub specjalistów spoza IH i AP, w tym profesorskiej kadry zagranicznej (visiting profesor).

Właściwe przyporządkowanie kadry do realizacji poszczególnych przedmiotów programowych opiera się w dużej mierze na uwzględnieniu charakteru, potencjału badawczego i kompetencji pracownika, których uszczegółowienie zawarte zostało w „Karcie kompetencji nauczyciela”. Obsadę zajęć dydaktycznych zatwierdza Prorektor ds. Kształcenia AP, powierzając pracownikom IH prowadzenie zajęć z przedmiotów określonych w indywidualnym przydziale godzin dydaktycznych. Prorektor również, w porozumieniu z innymi jednostkami organizacyjnymi, uzgadnia możliwość zabezpieczenia zajęć dydaktycznych prowadzonych przez pracowników IH na rzecz tych jednostek, kierując się dbałością o profesjonalizm w doborze i przekazywaniu treści edukacyjnych z zakresu historii i nauk pokrewnych historii na innych kierunkach, na których nauczanie odbywa się w AP.

W ramach swoich kompetencji Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia przy IH wspiera działania dyrektora IH w zakresie polityki kadrowej, nadzoruje proces uaktualniania danych w odniesieniu do indywidualnych kart kompetencji kadry badawczo-dydaktycznej i monitorowania jej osiągnięć w zakresie poziomu własnych umiejętności, a także poprawności zastosowanych kryteriów w zakresie zarządzania kadrami oraz w zakresie planowania ogólnych

i szczegółowych procesów dydaktycznych.

11.3. Zasady zatrudniania nauczycieli na umowy cywilnoprawne

Weryfikację kadry nauczającej z udokumentowanym dorobkiem naukowym bądź dydaktycznym w dyscyplinie historia przeprowadza się w IH w oparciu o zaktualizowaną „Kartę kompetencji nauczyciela akademickiego”. Nie stoi to w sprzeczności w odniesieniu do zatrudnienia w ramach umów cywilnoprawnych. Kandydaci do objęcia stanowiska nauczyciela zobowiązani są, poza potwierdzeniem poziomu wykształcenia i posiadanego tytułu lub stopnia naukowego, przedłożyć m.in. „Kartę kompetencji osoby prowadzącej zajęcia”. Z osobami wnioskującymi o zatrudnienie przeprowadza się dodatkowo rozmowy kwalifikacyjne. Wyczerpuje to zapisy zawarte w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 28.09.2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. 2018, poz. 1861) w odniesieniu do realizacji kształcenia na określonym poziomie studiów, w tym zabezpieczenia obsady zajęć przez kompetentną, doświadczoną i odpowiednio przygotowaną kadrę akademicką.

W IH dopuszcza się zatrudnienie specjalistów na podstawie umowy zlecenia, będących przedstawicielami podmiotów gospodarczych, instytucji publicznych, placówek oświatowych i innych organizacji. Tryb procedury i współpracy ze środowiskiem oraz otoczeniem społeczno-gospodarczym umożliwia współpracę w zakresie doskonalenia organizacji nauczania i wdrażania dobrych praktyk. Jednocześnie stanowi płaszczyznę dla konsultacji w zakresie rozwoju IH w kontekście m.in. potrzeb rynku pracy.

11.4. Działania w zakresie doskonalenia pedagogicznego i merytorycznego nauczycieli

Podejmowane przez dyrekcję IH działania oraz starania zmierzające do doskonalenia metod nauczania oraz podnoszenia kwalifikacji kadry dydaktycznej, prowadzą do uzyskiwania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych przez studentów, koniecznych do dalszego rozwoju kariery zawodowej i edukacyjnej. Kadra prowadząca kształcenie na kierunku Historia charakteryzuje się wysokimi kompetencjami merytorycznymi oraz doskonaleniem swoich umiejętności dydaktycznych poprzez kursy i szkolenia, organizowane zarówno przez i we współpracy z innymi jednostkami organizacyjnymi AP, jak i przez krajowe i zagraniczne

podmioty zewnętrzne. Podnoszenie kompetencji zawodowych odbywa się zarówno w zakresie podnoszenia swoich kompetencji merytorycznych, jak i w zakresie teleinformatycznym, a także wsparcia procesów zarządzania i realizacji statutowych zadań w AP. Odnosi się to również do pracy nauczycieli akademickich w warunkach szczególnego zagrożenia epidemicznego.

12. Organizacja wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia dla kierunku

12.1 Rola i miejsce systemu w systemie instytutu

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia w IH regulowany jest przede wszystkim przez Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz uzupełniające je uregulowania prawne w zakresie organizacji i przebiegu procesu kształcenia: rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 27.09.2018 r. w sprawie studiów – Dz. U. z 2018 r., poz. 1861; procedury ewaluacji jakości kształcenia prowadzone przez Polską Komisję Akredytacyjną i orzecznictwo Zespołów Oceniających w zakresie oceny programowej kierunku Historia, oparte na rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 12.09.2018 r. Na tej podstawie w AP w Słupsku wydano następujące przepisy prawne: „Zasady organizacji i funkcjonowania Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia w Akademii Pomorskiej w Słupsku” (30.09.2019 r.) oraz uchwałę Senatu AP w sprawie zatwierdzenia Polityki Jakości Kształcenia w AP w Słupsku (26.02.2020 r.). Na tej podstawie konstruowany jest system zarządzania jakością kształcenia w Instytucie Historii, podlegający stałemu monitoringowi oraz wynikającym z tego zmianom.

W oparciu o te przepisy określono warunki i zasady oraz przygotowano narzędzia, metody i procedury, umożliwiające zapewnienie wysokiej jakości kształcenia w IH, jak i monitorowanie i ewaluację nauczania oraz jego doskonalenie. W IH realizowane są zadania z zakresu organizacji procesu edukacji, zarządzania jakością kształcenia, zarządzania ofertą edukacyjną, w tym kierunkami studiów, zarządzania procesem konstruowania programów studiów i ich oceny, zarządzania procesem organizacji i przebiegu studiów oraz innych form edukacji, zarządzania procesem uzyskiwania przez studentów, doktorantów i słuchaczy efektów uczenia się i ich weryfikacji, zarządzania kompetencjami i rozwojem kadry nauczycielskiej, zarządzania infrastrukturą dydaktyczną i naukową, zasobami bibliotecznymi i innymi zasobami materialnymi wykorzystywanymi w procesie kształcenia, zarządzania współpracą z otoczeniem społeczno-

gospodarczym, zarządzania umiędzynarodowieniem procesu kształcenia, zarządzania procesem wsparcia studentów, doktorantów i słuchaczy w procesie uczenia się i zarządzania informacją o kształceniu i o jakości kształcenia.

System zapewnienia jakości kształcenia na kierunku Historia jest tworzony przy udziale społeczności akademickiej oraz interesariuszy zewnętrznych na drodze konsultacji i dialogu z poszanowaniem tradycji akademickich. Ogólne ramy instytucjonalne systemu jakości kształcenia w AP opracowywane są na poziomie ogólnouczelnianym, zaś szczegółowe na poziomie IH. Nadzór nad wdrożeniem, projektowaniem, funkcjonowaniem i doskonaleniem systemu sprawuje Prorektor ds. Kształcenia. Na szczeblu IH natomiast, szczególnie w zakresie zarządzania jakością na kierunku Historia we wszystkich poziomach i formach studiów, odpowiada dyrektor IH.

System ten współtworzą dodatkowo następujące komisje i pełnomocnicy: Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia, Uczelniana Komisja ds. Oceny Nauczycieli Akademickich zatrudnionych na stanowiskach badawczych lub badawczo-dydaktycznych, Uczelniana Komisja ds. Oceny Nauczycieli Akademickich zatrudnionych na stanowiskach, Komisje Senackie, instytutowe lub katedralne Komisje ds. Jakości Kształcenia, Pełnomocnik ds. Jakości Kształcenia, Pełnomocnik ds. Edukacji Ustawicznej, Uczelniany Koordynator Praktyk i Staży, Pełnomocnik ds. Jednolitego Systemu Antyplagiatowego. Każda komisja funkcjonuje na zasadach określonych w swoich regulaminach.

Dyrektor IH, we współpracy z Komisją ds. Jakości Kształcenia przy IH, wyznacza cele i zadania jednostki w zakresie zarządzania jakością nauczania oraz monitoruje ich osiągnięcie w ramach wszystkich prowadzonych w jednostce kierunków, poziomów i form studiów.

Instytutową Komisję ds. Jakości Kształcenia przy IH powołuje Dyrektor Instytutu, którą tworzą: Zastępca Dyrektora ds. Kształcenia jako przewodniczący Komisji, nauczyciele akademicy, w tym nauczyciel posiadający doświadczenie w szkolnictwie podstawowym lub ponadpodstawowym, instytutowy Pełnomocnik ds. Jakości Kształcenia, instytutowy Pełnomocnik ds. Edukacji Ustawicznej, przedstawiciele studentów kierunku Historia oraz inne osoby powołane w jej skład przez Dyrektora.

12.2. Zadania i organizacja systemu dla kierunku

Do zadań Komisji należy tworzenie koncepcji i rozwiązań zmierzających do zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia w IH, gromadzenie i przetwarzanie informacji dotyczących wdrażania systemu, współdziałanie z nauczycielami akademickimi, studentami i otoczeniem zewnętrznym w zakresie budowania i funkcjonowania systemu, opracowywanie procedur zapobiegania procesom patologicznym, niepożądanym oraz procedur naprawczych, opiniowanie i zatwierdzanie procedur, instrukcji i regulaminów zgłaszanych przez Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia oraz inne osoby ze społeczności akademickiej, opiniowanie i zatwierdzanie raportów ewaluacji, badań ankietowych, monitorowania procesu kształcenia, opiniowanie wniosków o utworzenie nowych programów studiów oraz opiniowanie zmian w programach studiów, przygotowanie raportów samooceny programowej i kompleksowej dla Polskiej Komisji Akredytacyjnej, wspieranie Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia w monitorowaniu procesu kształcenia, monitorowaniu jakości systemu zarządzania jakością kształcenia oraz monitorowaniu doskonalenia jakości procesu kształcenia, wykonywanie innych prac i zadań zgodnie z harmonogramem wdrażania Polityki Jakości Kształcenia w AP w Słupsku. Komisja jest odpowiedzialna za rzetelne opiniowanie wniosków o utworzenie nowych programów studiów i zmian w programach studiów, za systematyczne działania na rzecz zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na poziomie IH, za gromadzenie i przetwarzanie informacji dotyczących wdrażania Systemu w Instytucie oraz za prawidłowy proces monitorowania działań zmierzających do zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia w IH.

Ponadto Komisja przyjęła na siebie obowiązek wspierania nauczycieli akademickich i Instytut we wdrażaniu procedur, instrukcji, regulaminów dotyczących jakości kształcenia, monitorowania procedur zapewniających i doskonalących jakość kształcenia w IH, opracowywania działań naprawczych lub doskonalących jakość kształcenia w Instytucie, a także prowadzenia dokumentacji z własnych działań dotyczących wdrażania, zapewniania, monitorowania Systemu. Ma prawo i kompetencje do upowszechniania najlepszych praktyk dotyczących doskonalenia jakości kształcenia, udostępniania informacji interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym o działaniach podejmowanych w zakresie podnoszenia jakości kształcenia i o osiągniętych efektach uczenia się, wyrażania opinii na organizacji, funkcjonowania

i monitorowania jakości kształcenia w IH i na prowadzonych w kierunkach studiów, zgłaszania Dyrektorowi IH działań i praktyk niepożądanych lub braku realizacji założeń Systemu w IH.

W zakresie dodatkowych, szczegółowych zadań należy wspomnieć o analizie wewnętrznych kryteriów oceny jakości pracy dydaktycznej nauczycieli akademickich w ramach hospitacji zajęć, egzaminów i zaliczeń oraz ankietyzacji prowadzonej wśród studentów, a także w zakresie ewaluacji okresowych, przeprowadzanych zgodnie z harmonogramem „Regulaminu oceny nauczycieli akademickich zatrudnionych w AP w Słupsku”. Prowadzone są badania opinii pracodawców w zakresie dostosowania kwalifikacji absolwentów kierunku Historia do uwarunkowań rynkowych (współpraca z podmiotami zewnętrznymi, otoczeniem społeczno-gospodarczym). Komisja bierze udział w procesach akredytacji oraz w innych procedurach zewnętrznej oceny jakości pracy IH i kierunku Historia, określa zakres i charakter praktyk zawodowych, nakreśla kierunki i warunki ich przebiegu, formułuje wnioski we współpracy z instytucyjnym koordynatorem ds. praktyk zawodowych.

12. 3. Monitorowanie i ocena jakości kształcenia

Działania związane z zapewnieniem jakości kształcenia na kierunku Historia odnoszą się m.in. do procesu monitorowania realizacji założonej koncepcji i przyjętego trybu kształcenia zawartego w programach studiów, a więc weryfikacji osiąganych standardów i rezultatów nauczania. Ocenie podlegają również poszczególne etapy i czynności działalności dydaktycznej. IH przeprowadza systematyczną walidację przyjętych procedur jakościowych, jak i ocenę stopnia ekwiwalencji treści i propozycji programowych w odniesieniu do uwarunkowań prawnych bądź społecznych i politycznych, o ile odnoszą się one do kształcenia w dyscyplinie historia. Rolą ewaluacji programów studiów jest ustalenie zgodności przyjętych w nich efektów uczenia się z efektami dla właściwej dziedziny nauk (wyszczególnionych w Polskiej Ramie Kwalifikacji dla szkolnictwa wyższego), jak i określenie poprawności i zakresu doboru metod dydaktycznych w procesie ustalania poziomu osiągnięcia założonych efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W działaniach tych uczestniczą również studenci kierunku Historia, którzy wchodząc w skład zespołu programowego, konsultują m.in. zagadnienia poprawności sekwencji logicznej i chronologicznej przedmiotów, rodzaju zajęć, ich treści programowych i form realizacji, kompletności i prawidłowości kryteriów weryfikacji efektów uczenia się oraz przyjętych form zaliczenia oraz warunków, w jakich odbywać ma się

egzamin przedmiotowy. Umożliwia to przyjęcie właściwych spostrzeżeń i uwag oraz ich adaptację do programów w zakresie modyfikacji programów studiów, weryfikację wymiaru godzin kontaktowych oraz pracy własnej studenta w obrębie zajęć czy korektę podziału treści nauczania w przedmiotach. W ramach prac związanych z monitorowaniem i oceną jakości kształcenia w IH podjęto szereg decyzji związanych z likwidacją ścieżek, które nie cieszyły się już zainteresowaniem kandydatów na studia, wprowadzono szereg zmian uatrakcyjnających program na ścieżkach w obu poziomach, a także dostosowano moduł kształcenia nauczycielskiego do bieżących przepisów prawa i kryteriów uzyskiwania uprawnień do wykonywania zawodu nauczyciela przez absolwentów historii po zakończeniu pełnego cyklu kształcenia, obejmującego studia licencjackie i magisterskie. Zwiększono nacisk na możliwość odbywania kształcenia zdalnego z zachowaniem uwarunkowań wynikających z przepisów prawa. Wielopłaszczyznowa walidacja programowa, obejmująca strukturę, treści i metody weryfikacji efektów uczenia się, wykazuje słuszność dokonanych zmian i przyjętych na kierunku Historia rozwiązań, opartych m.in. na nowoczesnych formach wymiany myśli i wiedzy. W IH wdrożono mechanizmy, które związane są ze zdobyciem obszernej informacji w odniesieniu do założonych celów dydaktycznych. Ankieta wypełniana przez studentów będąca narzędziem do pozyskania informacji, służy głównie ocenie programu studiów w zakresie jego konstrukcji, w tym kompletności i zawartości przedmiotów nauczania. Stosowana jest również metoda ankietyzacji studentów w zakresie poziomu zadowolenia z podjętych studiów, ich przebiegu i organizacji.

Zastosowanie znalazły również formalne sposoby zapewnienia jakości realizacji praktyk kierunkowych jako specyficznej formy zajęć programowych, odbywanych poza IH. W związku z tym opracowano kierunkowe warunki odbycia praktyki zawodowej, jak i szczegółowe do każdej ze ścieżek; sformułowano tam efekty uczenia się i metody ich weryfikacji. Monitorowaniem objęto również osiągnięcie efektów uczenia się za pośrednictwem e-Dziekanatu, jak i proces ankietyzacji oceny zajęć dydaktycznych, służącą anonimowemu badaniu opinii studentów na temat jakości i warunków prowadzenia zajęć oraz treści przedmiotowych, sposobu doboru metod weryfikacji efektów uczenia się, kryteriów oceny pracy studenta czy kompetencji nauczycieli akademickich. Komisja ds. Jakości Kształcenia przy IH przygotowuje sprawozdawczość z zakresu wyników procesu dyplomowania i promocji absolwentów, w tym w kwestiach związanych ze zgodnością wykonanych przez studentów prac w stosunku do

założeń programu studiów oraz analizę egzaminów dyplomowych w konfrontacji z oszacowaniem stopnia samodzielności studenta w aktywności naukowej.

Końcowe wyniki całościowej oceny procesu kształcenia znajdują odzwierciedlenie w proponowanych i wdrażanych nowych formach dydaktycznych i organizacyjnych, mających na celu usprawnienie oraz doskonalenie istniejących procedur na kierunku Historia. Dyrekcja IH spotyka się z przedstawicielami wszystkich elementów współtworzących system kształcenia w IH, co przynosi zadowalające efekty, jak i pozwala wyeliminować zjawiska o niepożądanym charakterze.

12.4. Rola przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w zapewnianiu jakości kształcenia

IH utrzymuje kontakty ze swoim otoczeniem społeczno-ekonomicznym, uwzględniając specyfikę swojego profilu naukowo-dydaktycznego. Do działań tych zaliczyć należy szereg przedsięwzięć realizowanych przez IH dedykowanych jak najszerszym kręgom odbiorców. Ma to charakter bądź to otwartych wykładów zarówno na terenie AP, bądź wykładów, prelekcji i pokazów realizowanych poza AP na obszarze byłego województwa koszalińskiego i słupskiego. Zadania te wpisują się również w aktywną i żywą współpracę z Uniwersytetami Trzeciego Wieku (Darłowo, Sławno, Słupsk, Ustka), jak i Uniwersytetem Dziecięcym w Słupsku. Pracownicy udają się w teren z wykładami otwartymi do świetlic wiejskich regionu koszalińsko-słupskiego, a także uczestniczą w cyklach prelekcji, wykładów i pokazów historycznych w nadmorskich miejscowościach w sezonie turystycznym (m.in. we współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną w Łebie). Sztandarową imprezą jest Słupski Festiwal Historyczny, stanowiący już sztandarową imprezę przygotowywaną przez IH, Studenckie Koło Historyków oraz podmioty administracji samorządowej, a także organizacja konkursów o zasięgu regionalnym, w którym uczestniczą uczniowie szkół z subregionu gdańskiego, słupskiego, koszalińskiego i pilskiego. Dodatkowo, wskutek współpracy AP podmiotami z zewnątrz, IH może liczyć na pomoc finansową i rzeczową w zakresie realizowanych przedsięwzięć promocyjnych. Wymiernym skutkiem takiej współpracy jest omawianie w sposób doraźny z przedstawicielami interesariuszy zewnętrznych z udziałem pracowników IH (np. z pracującymi studentami, którzy ze względu na posiadane już doświadczenie zawodowe mogą wyrazić opinię nt. zgodności realizowanych treści

kierunkowego uczenia się i nabywanych umiejętności z oczekiwaniami swoich pracodawców). W ten sposób pozyskiwane są również zwrotne informacje dotyczące oczekiwań potencjalnych pracodawców w odniesieniu do efektów uczenia się, a przede wszystkim wobec propozycji zmian w planie studiów. Należy zaznaczyć, że większą płaszczyzną do współpracy charakteryzują się praktyki zawodowe, o ile ich odbycie ma charakter bezpłatny (tzn. podmiot zewnętrzny nie ponosi kosztów). Zdaniem przedstawicieli podmiotów zewnętrznych nie zachodzi potrzeba dalszego formalizowania etapów poprawy jakości uczenia się.

Koordinator ds. praktyk studenckich w porozumieniu z opiekunami przygotowuje raport na temat wieloaspektowego monitorowania przebiegu praktyk na kierunku historia, m.in. pod kątem warunków ich odbywania, kontroli, oceny, związków z założonymi efektami uczenia się oraz opinii pracodawców na temat przygotowania zawodowego studentów kierunku, co jest podstawą kształtowania programów studiów z uwzględnieniem postulatów i potrzeb otoczenia. Przedstawiciele otoczenia umożliwiają Instytutowi samodzielne kształtowanie zadań realizowanych w ramach praktyk zawodowych u potencjalnych pracodawców poprzez konstrukcję planów praktyk; te zaś konstruowane są w oparciu o uprzednio określone efekty uczenia się. Prowadzi to do weryfikacji i oceny stopnia realizacji efektów kształcenia przez otoczenie, jak i wpływa na określenie efektów kształcenia w przypadku konieczności konstrukcji nowego bądź modyfikacji istniejącego programu studiów. W ramach procedury współpracy z otoczeniem uzyskuje się informację dotyczącą jakości procesu dydaktycznego wobec aktualnych uwarunkowań rynku pracy.

W AP okresowo organizowane są protokołowane spotkania z pracodawcami, u których studenci odbywają praktyki, i którzy docelowo mogą być miejscem stałego zatrudnienia dla absolwentów. W zależności od potrzeb, organizowane są spotkania z przedstawicielami archiwów państwowych (Koszalin, Słupsk) czy prywatnymi podmiotami. W trakcie tych spotkań dokonano oceny dostosowania efektów uczenia się do potrzeb rynku pracy, omówiono obowiązujące programy studiów, przedstawiono propozycje ich udoskonalenia oraz dyskutowano o możliwych ułatwieniach organizacyjnych względem odbywania praktyk przez studentów. Na ten aspekt uwagę zwrócił również Zespół Oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej, który docenił starania IH o dbałość relacji Instytutu z otoczeniem zewnętrznym. Spotkania z interesariuszami wewnętrznymi potwierdzają bardzo dobre przygotowanie studentów i dostosowanie programów studiów do potrzeb i oczekiwań potencjalnych

pracodawców. Zgłaszane przez interesariuszy zewnętrznych sugestie i propozycje są później omawiane na spotkaniach Rady Instytutu, pod kątem celowości, zgodności z programem studiów i możliwości ich wprowadzenia do programów.

13. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia na kierunku

13.1. Współpraca międzynarodowa

IH realizuje zadania związane ze współpracą międzynarodową przede wszystkim w ramach międzynarodowej współpracy szkół wyższych, wspieranej programem „Erasmus”; program ten umożliwia wyjazdy studentów za granicę na część studiów i praktykę, promuje mobilność pracowników akademickich, stwarza uczelniom szereg możliwości udziału w projektach wraz z zagranicznymi partnerami.

Współpraca międzynarodowa ma miejsce przede wszystkim na dwóch płaszczyznach. Pierwsza z nich związana jest z kształceniem studentów na kierunku Historia. W procesie tym uczestniczą studenci z zagranicy, wywodzący się przede wszystkim z Ukrainy, Kazachstanu, Białorusi, Turcji, Kanady, Niemiec). Studenci IH uczestniczą w zajęciach prowadzonych przez wykładowców z zagranicy w ramach programów Erasmus, jak i w formule zajęć prowadzonych przez profesorów wizytujących z krajów europejskich oraz Stanów Zjednoczonych. Ponadto studenci IH mają możliwość podjęcia i kontynuowania studiów za granicą (w ramach „Erasmus +”), mając do wyboru ponad 30 uczelni w zakresie historii, jak i uczestnictwa w wymianie międzynarodowej, której warunki określone są umowami pomiędzy IH i AP z przyjmującą zagraniczną uczelnią. Współpracy międzynarodowej nie przerwała sytuacja wynikająca z zagrożenia pandemicznego; wówczas to IH prowadził działania związane z uatrakcyjnieniem zajęć w formule profesora wizytującego, z którym zajęcia odbywały się on-line.

Druga z płaszczyzn współpracy międzynarodowej związana jest z zacieśnianiem współpracy z podmiotami zagranicznymi, z którymi IH współpracuje od wielu lat. IH stale zwiększa swój udział w programach międzynarodowych i umożliwia w większym, niż w latach poprzednich, wymianę międzynarodową oraz z międzynarodowym środowiskiem naukowym. Jest to zresztą przedmiotem monitorowania mobilności zarówno studentów, jak i kadry dydaktycznej. Działania te wspierane są przez Koordynatora Programu „Erasmus” oraz Dyrektora Instytutu.

W ramach umów bilateralnych odbywa się współpraca w zakresie wyjazdów przede wszystkim krótkoterminowych. Miejscami docelowymi były przede wszystkim uczelnie: Czerniowiecki Uniwersytet Narodowy, Narodowy Uniwersytet Przykarpacki Iwanofrankowsku, Chersoński Uniwersytet Państwowy; współpracę w tym zakresie prowadzono również wraz z Ambasadą RP w Hadze.

Działania te są gwarantem zapewnienia studentom dostępu do bieżących i aktualnych informacji naukowych, umożliwiają również kontakt z czołowymi badaczami z zakresu historii. IH angażuje się więc w wymianę doświadczeń i kontaktów dwustronnych z zagranicznymi ośrodkami naukowymi, co przynosi korzyści zarówno studentom i pracownikom IH, jak i podmiotom, z którymi IH współpracuje.

13.2. Atrakcyjność kierunku dla studentów z zagranicy

W zakresie wymiany międzynarodowej, udział studentów z zagranicy w realizacji oferty studiów historycznych IH cieszy się dużym powodzeniem. Studenci biorą udział w zajęciach w formule wymiany semestralnej na zasadach współpracy bilateralnej AP z uczelniami głównie z Białorusi, Kazachstanu i Ukrainy, ale również z państw Europy Zachodniej (głównie Niemcy) i Kanady. AP wraz z IH współpracują również z uczelniami zagranicznymi w ramach porozumień o wzajemnym wsparciu w procesie kształcenia studentów-cudzoziemców. W taki sposób realizowany jest program „dwóch dyplomów” w zakresie SPS i SDS z uniwersytetami (m.in. Chersoń, Iwano-Frankowsk, Kijów, Żytomierz) na wszystkich ścieżkach, z wyjątkiem ścieżek nauczycielskich. Z uczelniami podpisywane są uzgodnienia co do uznawalności przedmiotów (protokoły równoważności) dla każdej realizowanej ścieżki. W IH studiuje również studenci w ramach formuły indywidualnej organizacji studiów.

13.3. Mobilność międzynarodowa nauczycieli akademickich

IH prowadzi wieloletnią współpracę z zagranicznymi ośrodkami akademickimi, co sprzyja nabywaniem wiedzy i doświadczeń naukowych i dydaktycznych, zarówno poprzez osobiste kontakty z kadrą dydaktyczną, jak i poprzez formy zdalne. Formy te mają rozmaite cele i charakter, począwszy od realizacji kwerend archiwalno-bibliotecznych, skończywszy na

realizacji zajęć bądź wykładów monotematycznych. Epidemia koronawirusa znacznie wprawdzie ograniczyła mobilność pracowników, jednakże zwrócić należy uwagę na zwiększenie zainteresowania tą formą współpracy po pełnym zniesieniu ograniczeń wynikających z sytuacji epidemicznej. Mimo to pracownicy IH brali udział w międzynarodowych konferencjach naukowych wraz z podmiotami zagranicznymi, a które to odbywały się zarówno w kraju, jak i za granicą.

Pracownicy IH realizują współpracę z podmiotami zagranicznymi na wielu płaszczyznach, co z jednej strony zwiększa ich potencjał kompetencyjny, z drugiej zaś wpływa na uatrakcyjnienie procesu kształcenia krajowych i zagranicznych studentów IH.

14. Perspektywy rozwoju kierunku

Perspektywy rozwoju kierunku Historia oparte są na wiedzy w zakresie nauk humanistycznych i w znacznym stopniu uzależnione są od ogólnoświatowych i krajowych tendencji, jakimi poddaje się i może poddać się w przyszłości humanistyka w Polsce i na świecie. Notowane są w niej określone osiągnięcia i możliwości dalszego funkcjonowania w otaczającym świecie, jednakże kierunek przemian humanistyki w ogóle wymusza stopniowe odchodzenie od akademickiego rozumienia humanistyki, w tym historii. Historia już dzisiaj staje się przedmiotem specyficznego jej rozumienia i w dłuższej perspektywie czasu nie obroni się w swojej dotychczasowej, klasycznej formule, co z pewnością przełoży się na zainteresowanie studiami historycznymi. Pewne możliwości daje natomiast włączenie dotychczasowej oferty IH do szerszego procesu pozyskiwania wiedzy i kompetencji przez studentów, którzy te atrybuty będą mogli przekształcić w ramy zawodowe i wynikające z niego korzyści dające przewagę nad innymi studentami-absolwentami na rynku pracy.

Zjawiska te wyznaczają więc zasadniczy kierunek przemian. Z jednej strony istnieje konieczność podtrzymania akademickiego modelu funkcjonowania IH, co umożliwi podtrzymanie dotychczasowych uprawnień IH w ramach AP oraz zabezpieczy działalność IH jako jednostki realizującej zadania badawcze przy uwzględnieniu zachowania trybu i spełnienia warunków akredytacyjnych wynikających z okresowej ewaluacji jednostki. Z drugiej zaś strony IH dąży i będzie dążyć do stopniowego przeformułowywania realizowanej oferty dydaktycznej na najbliższe lata, co ma skutkować wyposażeniem absolwenta historii praktycznymi i

formalnymi kompetencjami i umiejętnościami w dziedzinie i specjalizacji, jaką ukończył. Wymagają tego przede wszystkim ścieżki nienauczycielskie i w mniejszym stopniu archiwistyczne. Studia na kierunku Historia z pewnością będą prowadzone w oparciu o szerszy katalog przedmiotów do wyboru i będą ukierunkowane na specjalizacji kompetencyjnej, coraz częściej sięgającej do wiedzy, kompetencji i umiejętności spoza historii, czy nawet spoza nauk humanistycznych. Nie stoi to w sprzeczności z możliwością konstrukcji takich ścieżek kształcenia, na które składać się będzie więcej, niż jedna dyscyplina naukową – takie oczekiwania wysuwają już interesariusze zewnętrzni, co prowadzi do modyfikacji treści programowych w odniesieniu do określonych przedmiotów nauczania, a w przyszłości doprowadzi do zmian założeń koncepcyjnych większości ścieżek na kierunku Historia. Już dziś można wskazać na konieczność powiązania wiedzy, kompetencji i umiejętności w stycznych punktach kierunku historia z innymi dziedzinami w następujących relacjach i powiązaniach: historia–języki obce, historia–zarządzanie, historia–prawo. Wynika to z modelu funkcjonującego obecnie na świecie, w którym absolwent musi dysponować szerokimi kompetencjami, by skutecznie zaadaptować się do zmieniającej się sytuacji na rynku pracy i przewidywać wynikające z tego trudności zarówno w ujęciu globalnym, jak i krajowym oraz regionalnym. Zwiększanie się udziału finansowego oraz organizacyjnego biznesu i innych podmiotów w gospodarce kraju i świata, w tym podmiotów zagranicznych, jedynie przyspieszy ten kierunek przemian, gdyż biznes wyraża zainteresowanie maksymalizacją zysków i uzyskaniem ich w stosunkowo krótkim czasie. IH dostrzega również zagrożenia wynikające z aktualnej sytuacji politycznej i gospodarczej, co wymusi konieczność przededefiniowania koncepcji ścieżek archiwistycznych, w których wprawdzie nadal historia klasyczna odgrywa ważną rolę, ale większą rolę odgrywać będą kompetencje absolwentów w zakresie prowadzenia właściwego postępowania z dokumentacją podmiotów bez względu na branżę w procesach likwidacyjnych bądź przekształceniowych przedsiębiorstw. Istnieje też konieczność redefinicji roli animatora historii na ścieżkach związanych z popularyzacją historii (*public history*). Współczesny historyk musi mieć kompetencje i umiejętności interdyscyplinarne, przynajmniej z zakresu zarządzania i marketingu, wiedzy o społeczeństwie i realiach społeczno-gospodarczych czy zarządzania zasobami ludzkimi (szczególnie w archiwistyce i *public history*).

IH wiąże też nadzieje w funkcjonowaniu kierunku historia jako równorzędnego z innymi jednostkami kształceniowymi i badawczymi w realizacji zadań statutowych AP, w tym w

działaniach na rzecz powstania uniwersytetu, jak i w działaniach wynikających z utworzenia Centrum Humanistyki Cyfrowej, wdrożeniem do badań naukowych i dydaktyki nowoczesnych narzędzi informatycznych. Realizowane będą również studia w systemie blended-learning na kierunku historia.

DYREKTOR
INSTYTUTU HISTORII
Wojciech Skóra
prof. dr hab. Wojciech Skóra